

PLA BARCELONA INTERCULTURALITAT

Ajuntament
de Barcelona

PLA BARCELONA
INTERCULTURALITAT
Març 2010

Ajuntament
de Barcelona

Barcelona afronta 10 anys decisius. Una dècada en què la ciutat haurà d'afrontar reptes molt diversos, entre els quals, sens dubte, hi ha la gestió de la convivència en la diversitat. El gran augment de la diversitat dels darrers anys posa sobre la taula grans oportunitats, però també complexitats que cal que abordem amb tota la nostra ambició i amb la màxima atenció; perquè, de les decisions i de les polítiques de gestió de la diversitat que encetem avui, dependrà, en gran part, el futur de Barcelona. N'hem de ser ben conscients.

Després dels anys d'acollida, ha arribat l'hora de decidir quina convivència volem. I en la construcció de la convivència no ens serveix ni el multiculturalisme falsament respectuós amb la diferència, però segregador en la pràctica, ni un assimilacionisme que, en la cerca de la igualtat, discrimini les diferències. Tenim clar que, a Barcelona, la millor convivència només serà possible a través de la interculturalitat.

Aquest model intercultural no és del tot nou a la ciutat i, en bona part, ja s'expressa en el model de ciutat barreja que la caracteritza. Ara, però, cal que adequem aquesta manera de fer de Barcelona als nous temps i als nous desafiaments, als efectes locals dels fenòmens globals, que es viuen a les places i als carrers.

El model de gestió de la diversitat que hem començat a treballar a Barcelona troba la seva base en allò que ens uneix per sobre d'allò que ens separa. Un model de convivència basat en el diàleg i el respecte per la diferència, sota un paraigua compartit: els mateixos drets i els mateixos deures per a tothom.

Un model que ens ha de servir per trobar un "nosaltres" comú. Un sentiment de pertinença compartit, que és fonamental, sobretot, en el cas de la segona generació, dels fills dels que avui encara són nous ciutadans. Quan aquesta segona generació senti plenament seva la ciutat, se senti part indestriable d'aquesta societat, haurem guanyat bona part de la batalla per una Barcelona cohesionada i reeixida.

El Pla Barcelona Interculturalitat marca l'inici d'aquesta nova etapa i planteja una estratègia pròpia per entendre i abordar la convivència en la diversitat. Una estratègia liderada pel govern municipal, que no vol ser-ne un simple espectador sinó un agent actiu davant els nous escenaris les noves realitats; una estratègia que no hem volgut traçar sols.

Barcelona sempre s'ha construït des de la base, amb la ciutadania i per a la ciutadania. I, en el cas del Pla Barcelona Interculturalitat, no podia ser d'una altra manera. Volem construir la Barcelona intercultural amb tots els barcelonins i barcelonines: els que acaben d'arribar-hi, els que hi van arribar fa anys i els que han viscut sempre a la ciutat. Ho hem començat a fer amb aquest Pla, en el qual han col·laborat més de 3.000 persones i 250 entitats.

Som davant la Barcelona més diversa de la història, amb ciutadans de més de 165 països. I el Pla és la millor mostra que estem disposats a construir una Barcelona de tots i per a tots.

Una ciutat que volem plural i cohesionada, però que en cap cas s'ha de convertir en una pluralitat de ciutats. Una ciutat capaç d'aprofitar al màxim les sinergies positives que genera la diversitat, en forma de dinamisme i creativitat. Per fer-ho, situa la interacció al centre de l'estratègia. Perquè, sense la interacció, no hi ha coneixement, socialització, sentit de pertinença; no es reforcen els valors compartits. En aquest sentit, el Pla posa un èmfasi especial en la interacció, en la interrelació normalitzada, positiva i lliure, de les persones d'òrgens diferents.

A Barcelona, hem decidit que volem viure junts. I que volem fer-ho en la igualtat, però en cap cas en l'homogeneïtat. Per això, ens hem dotat d'aquest Pla; i, per això, tenim clar que és necessari que totes les polítiques, des de l'educació o la cultura, passant per l'urbanisme o la promoció econòmica, incorporin l'enfocament intercultural.

En definitiva, el Pla Barcelona Interculturalitat és una notícia important per a Barcelona. Un instrument magnífic per fer de la Barcelona del futur una ciutat de la convivència, del respecte i de la confiança. Una tasca històrica, on queda molt per fer i on tots hi som cridats.

Jordi Hereu

Alcalde de Barcelona

ÍNDEX

Pla Barcelona Interculturalitat

1	Introducció	12
2	Metodologia	20
3	La Interacció com a eix central de l'estratègia	34
4	El Decàleg Barcelona Intercultural	36
5	10 eixos, 30 objectius, 90 mesures	38
6	El compromís de l'Ajuntament	60
7	Annexos	62
	Indicadors	59
	Participants	67

1. intro- ducció

Barcelona
interculturalitat

EL CONTEXT

L'Ajuntament de Barcelona va decidir impulsar durant l'any 2009 un Pla Municipal per a la Interculturalitat. Per comprendre els motius que porten a un govern a impulsar una estratègia política determinada, és necessari fer referència als aspectes del context social que justifiquen aquesta decisió.

La Barcelona actual és, en gran mesura, el resultat de les migracions d'ahir. La història de la nostra ciutat ens mostra diversos períodes en què s'han produït augments intensos de la població com a resultat de diferents moviments migratoris. Si només ens fixem a partir del segle XX, trobem que la ciutat inicia el segle amb més de mig milió d'habitants, dels quals el 21% havia nascut fora de Catalunya. Entre el 1920 i el 1930 la població va augmentar en un 40% i va arribar al milió d'habitants, dels quals el 37% havia nascut fora de Catalunya i el 2,7% (27.000 persones) tenien nacionalitat estrangera. Finalment, de les 1.755.000 persones que el 1975 vivien a Barcelona, el 44% eren nascudes fora de Catalunya.

És important recórrer a la història per interpretar millor el present i en aquest sentit poder contextualitzar el darrer període migratori que hem viscut a la ciutat. Aquest període que s'inicia els darrers anys del segle passat es caracteritza per l'arribada de milers de persones procedents d'arreu del món. La globalització dels fluxos migratoris i, per tant, la gran diversitat d'orígens i perfils socials dels nous ciutadans és la característica més rellevant d'aquest període respecte dels anteriors. El gener de l'any 2000 els estrangers que residien a Barcelona suposaven el 3,5% del total de la població, mentre que a principis del 2010 aquest percentatge es trobava al voltant del 17% (gairebé 300.000 persones).

Una part important d'aquests nous residents han vingut per motius econòmics, amb l'objectiu de millorar les seves expectatives vitals i trobar les oportunitats que no tenien als seus països d'origen. Moltes d'aquestes persones que van arribar fa uns anys i que han anat assentant-se a la ciutat, van

començar a reagrupar els seus familiars. Per altra banda, també ha augmentat el nombre de persones atretes per altres motius vinculats a l'ambient d'una ciutat més cosmopolita i oberta al món que mai. La majoria dels nous barcelonins i barcelonines provenen de països llatinoamericans, però també hi ha una presència important de ciutadans procedents de països del continent asiàtic com el Pakistan i la Xina o del nord d'Àfrica com el Marroc. És destacable l'augment del nombre de residents que venen de diversos països europeus, com Itàlia o França, i també d'alguns països de l'Est.

La primera dècada del segle XXI la podem considerar, doncs, com una etapa d'acollida, caracteritzada per l'arribada de milers de persones de diferents procedències. Actualment, per diversos factors però, sobretot, com a conseqüència de la crisi econòmica, la intensitat d'aquest flux s'ha frenat notablement.

Durant aquests anys, Barcelona ha demostrat, una vegada més, la seva capacitat d'acollida i d'adaptació als importants canvis socials que s'han produït en molt poc temps. Malgrat l'evident complexitat i dels importants esforços compartits que aquests processos exigeixen per part de tothom, no s'han produït episodis conflictius de convivència realment greus.

Però aquesta realitat ha suposat un augment notable de la diversitat sociocultural d'una ciutat ja de per si complexa i plural. La diversitat d'orígens, de llengües, costums, valors i creences i, en definitiva, de cosmovisions del món, planteja noves complexitats per a la convivència i la cohesió social, però també noves oportunitats que cal tenir presents. En funció de com interpretem i abordem aquesta nova realitat farem que prevalguin més uns factors o uns altres.

Més enllà de la gestió del fet migratori i de la necessitat de continuar aprofundint en les polítiques d'acollida, el debat actual es centra en com volem convidaure en la diversitat.

LA NECESSITAT DE DEFINIR UNA ESTRATÈGIA PRÒPIA

Quan es produeix un procés de transformació social intens durant un període relativament breu de temps, és necessari que els diferents actors polítics i socials reaccionin amb rapidesa per entendre la profunditat dels canvis i ser capaços de donar respostes adients i eficaces als nous reptes i a les noves necessitats.

Les interpretacions que puguem fer respecte de la naturalesa de les complexitats que es deriven de l'augment de la diversitat dependran de moltes variables. Però una primera anàlisi ha de partir d'un diagnòstic rigorós respecte de l'origen d'aquestes complexitats, ja que si l'anàlisi fos superficial o parcial, difícilment es podrien identificar correctament els reptes ni definir unes polítiques adients per assolir els objectius marcats. La definició d'aquests objectius sí que està subjecta a les diferents interpretacions i sensibilitats, ja que tenen a veure en com ens imaginem i com volem que sigui la ciutat del futur. Si posem l'accent a prioritzar la cohesió social i la convivència i en com aprofitar les potencialitats de la diversitat, ens hem de preguntar com influeix la nova realitat social en l'assoliment d'aquests objectius. És a dir, quins nous reptes planteja aquesta diversitat i què cal fer per assolir aquests objectius en un context social que ha canviat molt en poc temps i que ho seguirà fent.

Per això és molt important que quan parlem de les complexitats que es deriven de l'augment de la diversitat tinguem molt presents el context global i les diferents variables que intervenen en la manera en que es viu i es percep aquesta diversitat a tots els àmbits de la vida urbana. Si no ho féssim, podríem caure en l'error de considerar que són les diferències culturals les que es troben exclusivament en l'origen d'unes complexitats que estan molt determinades per variables socials i econòmiques. Però tampoc podem caure en el parany contrari de minimitzar la variable cultural i centrar-nos únicament en els aspectes socioeconòmics, ja que la història i, sobretot, les experiències recents d'altres països

ens han ensenyat que els dos factors són rellevants i sovint s'interrelacionen entre si.

La manera com una ciutat com Barcelona interpreta i aborda els reptes que planteja l'augment de diversitat, està absolutament determinada per les seves especificitats històriques, socials, culturals i econòmiques. No té cap sentit plantejar-se una estratègia que no parteixi d'aquesta premissa.

Això fa que sigui impossible i del tot ineficaç pretendre traslladar "models" d'altres ciutats o països que, en qualsevol cas, la majoria es troben actualment en procés de revisió. Però això no significa que no sigui útil i necessari analitzar aquestes experiències i identificar-ne els aspectes positius i, sobretot, els errors.

Els països que durant anys van optar per aplicar la seva versió del model multiculturalista, principalment anglosaxons, comparteixen el fet d'haver posat molt d'èmfasi en el respecte i reconeixement de les diferències i, en canvi, haver dedicat menys esforços a reforçar els elements comuns que uneixen els ciutadans. El fet de no reforçar aquests vincles ha facilitat algunes tendències segregadores i de fragmentació social, que no són favorables per garantir un bon nivell de cohesió. D'altra banda, el model assimilacionista, identificat sobretot amb l'experiència francesa, ha posat tant d'èmfasi en el principi d'igualtat a través de la necessària adopció dels valors, la identitat i la cultura de la societat d'acollida, que ha tendit a ofegar les diversitats provocant desafeccions d'identitat que tampoc han afavorit la cohesió.

Tanmateix, aquesta simplificació no ens ha de portar a pensar en l'existència d'uns models ben definits i estàtics ja que les diferències dins un mateix país poden ser importants, sobretot des de la perspectiva dels governs locals.

Actualment, assolir un equilibri complex entre unitat i diversitat que combini el respecte i reconeixement

de les diferències però que, al mateix temps, posi l'èmfasi en els vincles comuns que ens uneixen més que en els que ens separen, esdevé un repte per a la majoria de societats modernes.

Més enllà dels grans reptes de la cohesió i la convivència, cal ser molt conscients que en el context de la globalització i d'una major interdependència a tots els nivells, les ciutats més dinàmiques i generadores d'oportunitats, seran aquelles que siguin capaces de traduir les potencialitats de la diversitat en un factor de vitalitat social, econòmica i cultural. Barcelona no es pot permetre el luxe de desapropiar el potencial que representa la diversitat en un context en què la circulació d'idees, la creativitat i la innovació aplicada a tots els àmbits esdevenen veritables factors d'atracció, dinamisme i competitivitat.

Per avançar amb garanties cap aquest doble objectiu de vetllar per la cohesió social i, al mateix temps, aprofitar els avantatges que es deriven de la diversitat cultural, és imprescindible definir una estratègia pròpia i global de ciutat.

És evident que moltes de les polítiques que tenen a veure amb els moviments i gestió dels fluxos transnacionals de persones són competència de l'àmbit estatal i, en part, del Govern de Catalunya. Però allà on es viu i s'experimenta realment la quotidianitat de la diversitat és, sens dubte, a les ciutats, i els governs locals cada vegada són més determinants a l'hora d'incidir en una realitat social més complexa i plural. Àmbits com l'urbanisme, l'habitatge o l'espai públic, l'accés al mercat de treball o la formació, les polítiques culturals i les de prevenció, els serveis socials i els equipaments de proximitat, la promoció econòmica i els mecanismes de participació social etc., tots ells àmbits fonamentals en els que els governs locals i sobretot una ciutat de les característiques de Barcelona hi tenen molt a dir.

Tenint present la història i les especificitats pròpies de la ciutat com a capital de Catalunya, un dels principals motors econòmics d'Espanya i d'una rellevància a l'espai euromediterrani cada dia més consolidat, Barcelona necessita encarar el repte de la gestió de la diversitat a partir d'una actitud proactiva definint una estratègia a llarg termini amb la mirada posada en la ciutat dels propers deu o quinze anys.

L'ENFOCAMENT INTERCULTURALISTA

En els últims temps i davant l'evidència dels problemes dels models tradicionals d'integració i acomodació de la diversitat, ha anat guanyant terreny en alguns àmbits acadèmics, polítics i socials el que anomenem enfocament interculturalista.

Aquesta perspectiva difereix dels models anteriors ja que parteix de la premissa que per assolir l'equilibri entre el respecte i reconeixement de la diversitat i els elements comuns i compartits que garanteixin la cohesió, és imprescindible prestar atenció sobre les relacions que s'estableixen entre els ciutadans. Això suposa la necessitat de promoure la interacció positiva, el contacte, el diàleg i el coneixement mutu, per poder abordar millor les complexitats que planteja la diversitat. Davant el multiculturalisme, la

interculturalitat comparteix la seva preocupació per la diferència, però es distancia en tant que valora la individualitat com a base per a l'expressió de la diferència, i no només la comunitat o el grup cultural de procedència.

Concretament, es poden identificar tres principis sobre els que es sustenta l'enfocament interculturalista:

- **Principi d'igualtat.** El primer principi parteix de la premissa que per avançar en la interculturalitat és imprescindible que, prèviament, hi hagi un context de respecte a uns valors fonamentals i democràtics i de promoció de la igualtat real dels drets i deures i d'oportunitats socials de tots els ciutadans i ciutadanes. Per tant, avançar cap

un interculturalisme real exigeix, en primer lloc, l'existència de polítiques ambiciosos a favor de l'equitat i en contra de les situacions d'exclusió i discriminació, especialment les relacionades amb l'origen i diferències culturals dels ciutadans.

- **Principi de reconeixement de la diversitat.** El segon principi fa referència a la necessitat de reconèixer, valorar i respectar la diversitat entesa en un sentit ampli. Però aquest principi va més enllà de la simple contemplació o tolerància passiva, i posa l'accent en la necessitat de fer un esforç per aprofitar les oportunitats que es deriven de la diversitat sociocultural. Oportunitats vinculades a l'enriquiment cultural però també a l'àmbit econòmic i social.
- **Principi d'interacció positiva.** El tercer principi és el que defineix pròpiament l'enfocament interculturalista i el que el diferencia d'altres plantejaments com el multiculturalista. Es tracta del principi d'interacció positiva o d'unitat en la diversitat. A partir del reconeixement de les diferències cal posar l'èmfasi en els aspectes comuns i compartits que ens uneixen a tots els ciutadans i ciutadanes. La convivència es treballa en la quotidianitat i per això és important que, paral·lelament a les polítiques socials i de promoció de la igualtat de drets i deures, estimulem el contacte, el coneixement mutu i el diàleg com a via per reforçar aquesta esfera comuna i un sentiment de pertinença que és el fonament de la cohesió. La convivència intercultural ha de ser viscuda amb normalitat per part de tothom i en totes les esferes socials i urbanes.

És important remarcar que l'enfocament interculturalista no evita els conflictes ja que el fet de fomentar el contacte i els espais d'interacció provoca la inevitable aparició de conflictes en la vida quotidiana. Però els conflictes s'han d'acceptar i el que cal

fer és buscar maneres adients i innovadores d'abordar-los. Reconèixer aquesta realitat és fonamental per articular un discurs coherent i rigorós amb la realitat, que s'allunyi de visions simplistes i superficials que es limitin exclusivament a celebrar les bondats de la diversitat. Per altra banda, cal tenir present que, precisament, l'enfocament interculturalista pretén evitar altres riscos més negatius per a la cohesió, com ara els processos de fragmentació i segregació social, la permanència de prejudicis i estereotips que poden derivar en actituds racistes, les pràctiques discriminatòries o els discursos populistes que fomenten les por i les desconfiances a partir d'identificar els estrangers i immigrants com a culpables dels problemes socials. Al mateix temps, al destacar la necessitat del respecte a uns valors fonamentals i democràtics compartits per tothom, evita el perill de caure en un relativisme cultural que justifiqui determinades pràctiques o actituds que poden ser clarament contràries a aquests valors.

Com a estratègia política, la interculturalitat gestiona la diversitat com a oportunitat i font d'innovació, creativitat i desenvolupament social, cultural, econòmic i humà.

Finalment, l'aposta per l'enfocament intercultural també parteix de la convicció de que el foment de la interacció entre les diverses formes d'expressió de la diversitat és més una tema local que no autonòmic o estatal. La interculturalitat exigeix una estratègia política perquè l'existència de diversitat no implica la interculturalitat. La interacció es pot facilitar i, sobretot, es poden eliminar les barreres que dificulten que les persones, a nivell individual, interactuin en igualtat de condicions en un context de major diversitat.

ELS ANTECEDENTS DEL PLA

Els motius pels quals es decideix apostar per una estratègia que parteixi de l'enfocament interculturalista són diversos. Per una banda, no podem obviar la situació de crisi en què es troben els models "clàssics", que ens obliga a buscar altres vies alternatives per intentar evitar els mateixos errors.

Però, per altra banda, cal insistir en la importància del context històric i social, de la variable geogràfica i política, del patrimoni cultural i lingüístic, del fet religiós i de l'urbanisme, del paper de la societat civil i del desenvolupament econòmic així com de les diverses onades migratòries que han conformat la ciutat actual. Totes aquestes variables, juntament amb moltes d'altres, influeixen en la manera en que els barcelonins i barcelonines entenem la convivència i en com interpretem els reptes que es deriven de l'augment de la diversitat cultural.

Igualment, el conjunt de polítiques municipals que s'han desenvolupat en els darrers 30 anys, com ara les urbanístiques, també han tingut una influència en com s'estan produint els processos d'acomodació a la ciutat dels nous residents.

Polítiques interculturals

Concretament i en relació a les polítiques pròpiament interculturals, ja fa uns quants anys que l'Ajuntament ha anat impulsant polítiques que posen l'èmfasi en la necessitat de promoure la interacció i el diàleg intercultural. N'hi ha diversos exemples.

L'any 1997, quan el percentatge de residents estrangers a la ciutat només era del 2%, ja es va definir un primer i pioner Pla Municipal per a la Interculturalitat.

Des de diversos àmbits com l'educatiu també s'ha treballat la interculturalitat a través de programes a les escoles, en el marc dels plans educatius d'entorn i altres iniciatives en el marc del Projecte Edu-

catiu de Ciutat.

Un altre exemple és la creació, l'any 1.999, del Centre Interreligiós de Barcelona, ara Oficina d'Asser Religiosos, amb l'objectiu de garantir que totes les creences i visions religioses i laiques de la vida es puguin viure amb llibertat i puguin conviure amb normalitat a l'espai públic.

L'any 2002 entra en funcionament el servei de Mediació Intercultural amb la finalitat de ser un instrument pont entre les persones immigrades, els professionals de l'administració i la població autòctona, així com entre col·lectius de diferents orígens culturals.

Des dels diferents districtes de la ciutat també es treballa tenint present la perspectiva intercultural. Les realitats són molt diverses entre els diferents barris, però molts districtes han impulsat plans d'acollida i accions comunitàries per fomentar la convivència, en els quals el diàleg intercultural és un objectiu estratègic.

En l'àmbit de la cultura cal destacar l'impuls i adhesió a l'Agenda 21 de la cultura, el moviment de ciutats del món compromeses amb el desenvolupament cultural, i el suport a la Convenció sobre la protecció i la promoció de la diversitat de les expressions culturals de la UNESCO, el novembre de 2005.

El programa Barcelona Diàleg Intercultural

L'any 2008 va ser declarat Any Europeu del Diàleg Intercultural i l'Ajuntament ho va voler aprofitar per posar sobre la taula un tema cabdal pel present i el futur de la ciutat, impulsant centenars d'activitats sota el paraigua del *Programa Barcelona Diàleg Intercultural*.

El Programa, impulsat per l'Institut de Cultura de Barcelona amb la col·laboració del Comissionat per a la Immigració i el Diàleg Intercultural, va posar de manifest la gran quantitat d'actors socials que treballen a Barcelona per promoure el diàleg intercultural com un instrument per facilitar la convivència i aprofitar els avantatges que la diversitat ofereix. Aquesta constatació va demostrar que l'aposta pel diàleg intercultural és compartida per un ampli ventall d'actors de la societat civil i de ciutadans en general.

També va servir per engrescar a d'altres a donar el pas i a implicar-se en activitats de promoció del diàleg; per estimular el debat acadèmic i per conèixer experiències pràctiques; per atraure nous col·lectius als equipaments culturals i a les celebracions populars i perquè aquestes reflecteixin millor la realitat social; per crear espais de treball en xarxa i per aprofundir en el coneixement de les noves realitats socials.

En definitiva, el programa Barcelona Diàleg Intercultural va deixar una estimulant estela que calia aprofitar per l'elaboració del Pla Municipal per a la Interculturalitat.

El Pla de Treball d'Immigració 2008-2011

L'octubre del 2008, i després de mesos de treball, es va aprovar, amb el consens de tots els partits polítics, el *Pla de Treball d'Immigració 2008-2011*. Aquest Pla, que actualitza les mesures del Pla Municipal del 2002, concreta cinc línies d'actuació i la quarta fa referència a treballar la interculturalitat i la participació per garantir la plena integració. Una de les mesures concretes que conté aquest apartat és, precisament, "*l'elaboració del Pla Municipal per a la Interculturalitat*"

Concretament, a la introducció d'aquest apartat del pla de treball, s'exposa el següent:

"Per tal de facilitar els processos d'integració i garantir la cohesió social, és fonamental evitar els processos formals o informals de segregació de les persones nouvingudes, ja siguin per motius socioeconòmics o culturals, o tinguin lloc en l'àmbit educatiu, laboral o associatiu.

Per aquest motiu, partint del reconeixement de la diversitat cultural, considerem que cal anar molt més enllà de la simple celebració d'aquesta diversitat.

La idea d'interculturalitat parteix de la base de que el contacte és un aspecte cabdal per la integració.

La interculturalitat implica la promoció sistemàtica i gradual d'espais i processos d'interacció positiva, que vagin generalitzant relacions de confiança, reconeixement mutu, comunicació efectiva, diàleg i debat, aprenentatge i intercanvi, regulació pacífica del conflicte, cooperació i convivència.

Però les relacions interculturals tenen lloc en un entorn i en un context determinats. I, per això, el patrimoni cultural de la societat d'acollida i la seva llengua, és la base necessària a partir de la qual s'ha de treballar la interculturalitat. Un patrimoni que s'anirà enriquint amb el temps com a conseqüència de les noves aportacions, tal i com ha passat històricament.

En aquest sentit, el coneixement de les llengües esdevé un primer element imprescindible perquè es produeixi aquesta interacció.

I un altre àmbit que esdevé fonamental perquè es produeixi un veritable procés d'integració és el de la plena participació ciutadana.

Les persones d'origen estranger que resideixen a la ciutat han de tenir l'oportunitat de desenvolupar-se com a agents polítics i socials. S'ha de treballar per a la inclusió de totes les formes de diversitat dins les xarxes de participació ciutadana existents: a les entitats culturals i esportives, a les associacions de veïns, de pares i mares, de comerciants, a les entitats sindicals, a les empresarials etc.

Per facilitar la incorporació de les persones nou-

vingudes als àmbits de participació existents i estimular els espais de interacció positiva, reforçant els aspectes comuns i compartits, calen polítiques específiques i cal que el conjunt de les polítiques municipals tinguin present aquests objectius.”

Així doncs, l’elaboració del Pla Barcelona Interculturalitat era un mandat del Pla de Treball d’Immigració, aprovat per tots els grups polítics de l’Ajuntament.

L’objectiu principal d’aquest Pla és definir una estratègia pròpia de ciutat per conviure en la diversitat. És a dir, definir una estratègia política sobre com interpretem i abordem els reptes que planteja l’augment de la diversitat sociocultural i aprofitem les seves potencialitats. Aquesta estratègia parteix de l’enfocament interculturalista i, per tant, calia definir com es concretava aquest a la realitat de Barcelona. Educació, cultura, urbanisme, promoció econòmica, els districtes etc. tots els àmbits han de tenir present els reptes que planteja la diversitat i de quina manera es promou el principi d’interculturalitat. El Pla defineix una estratègia per donar una resposta a aquesta qüestió.

2.

meto- dologia

---

mètode

[1628; del ll. methōdus, i aquest, del gr. méthodos, íd., pròpiament 'camí amb una finalitat precisa', comp. de meta- i hodós 'camí']

m1 1 Camí que se segueix, manera ordenada, sistemàtica, de procedir, per arribar a un fi. Ha prescrit un nou mètode de cura. Estudiar sense mètode. Fer les coses amb mètode.

2 FILOS METOD Manera concreta de procedir, d'aplicar el pensament, de dur a terme una investigació, etc., per tal de conèixer la realitat, de comprendre el sentit o el valor d'uns fets determinats, d'interpretar correctament les dades de l'experiència, de resoldre un problema, una qüestió.

Diccionari de la Llengua Catalana
Institut d'Estudis Catalans

INTRODUCCIÓ

El *Pla Barcelona Interculturalitat* neix de la voluntat de l'Ajuntament de Barcelona i de totes les forces polítiques del consistori de la ciutat, expressada en el *Pla de Treball Immigració 2008-2011*, d'adoptar el punt de vista intercultural com a base per abordar el repte de la diversitat. La seva elaboració ha seguit un camí iniciat en una de les seves mesures, on s'expressava el mandat d'elaborar un nou pla específic que recollís l'estratègia política global del govern de la ciutat per encarar el repte de la convivència en la diversitat a Barcelona.

Per aplicar noves polítiques interculturals a Barcelona calia construir un full de ruta que, sobre la base del nostre context territorial i mitjançant un treball ric i plural, marqués les línies mestres que defineixin la ciutat que volem i com aconseguir-la. El *Pla Barcelona Interculturalitat*, doncs, té l'objectiu final d'incorporar el principi d'interculturalitat com una variable fonamental en la definició del conjunt de les polítiques municipals del present i del futur.

A partir d'aquest punt de partida, la construcció del Pla s'ha desenvolupat a través del desplegament d'una sèrie de treballs, dividits en tres grans etapes. La primera va realitzar una definició dels conceptes i objectius del pla i una anàlisi del moment en el que es trobava Barcelona respecte de la situació actual de la convivència en la diversitat. La segona va completar un procés participatiu a nivell intern de l'Ajuntament i a múltiples àmbits de la societat civil barcelonina on es va fer una recerca tant de l'opinió de la ciutadania respecte del fet divers com de la proposta de solucions o consensos per arribar a l'assoliment dels objectius del pla. L'última fase ha volgut recollir i analitzar tota la informació aconseguida durant aquest procés i procedir a la seva transformació en les accions i propostes que representen el cos central del mateix *Pla Barcelona Interculturalitat*.

La transversalitat interna del procés dins de totes les àrees de l'ajuntament, la participació externa en la recerca d'un debat divers i obert, i la col·laboració

de diferents experts en la temàtica han estat claus a l'hora d'elaborar la proposta final del *Pla Barcelona Interculturalitat*. Aquest camí tampoc hauria estat possible sense la compromesa trajectòria del govern de la ciutat en aquesta matèria.

El *Pla Barcelona Interculturalitat* ha estat un intens treball elaborat al llarg de l'any 2009 fins a principis

del 2010. En aquest capítol, es descriuen els aspectes més significatius del camí que ha portat a la seva realització i s'expliquen les dades més rellevants d'un procés que ha implicat un gran nombre de persones i àrees, tant de l'Ajuntament de Barcelona com de la societat civil barcelonina.

PLANTEJAMENT INICIAL

L'inici del Pla va comptar amb una primera fase de definició dels objectius del treball que s'iniciava. A través de la consulta amb diferents experts en la matèria i d'un treball intern de la Secretaria Tècnica del Pla, es van explorar i identificar els temes i àmbits estratègics que havien de ser abordats en

matèria d'interculturalitat a Barcelona; es van identificar els actors rellevants que participarien en el procés, tant a l'àmbit intern de l'Ajuntament com extern de ciutat, i es va tancar la proposta metodològica d'elaboració del pla, que situava la participació com un dels seus principis rectoris.

TRANSVERSALITAT INTERNA

La transversalitat ha estat una de les claus fonamentals de la metodologia de treball que s'ha aplicat a l'elaboració del *Pla Barcelona Interculturalitat*. A nivell intern de l'Ajuntament de Barcelona, ha implicat a la pràctica totalitat de les seves àrees.

A través d'un consell assessor, format per diferents responsables de les àrees (Esports, Urbanisme, Cultura...) s'han mantingut diverses reunions de treball per articular l'assoliment dels objectius del pla i fer-ne el seu seguiment. Alhora, cada àrea de l'ajuntament ha realitzat una diagnosi específica

dins del seu àmbit que ha volgut donar resposta a l'estat actual de les polítiques municipals respecte de la convivència en la diversitat, així com la recerca de propostes adequades per millorar les seves polítiques i els seus programes i serveis. Aquesta diagnosi s'ha realitzat mitjançant la resposta a 5 preguntes claus.

Durant el període d'elaboració del pla s'han realitzat, també, diferents reunions de treball amb tècnics de les diferents àrees de l'ajuntament, amb l'objectiu d'analitzar tant la convivència actual a Barcelona com les necessitats dels seus àmbits a l'hora d'encarar el model intercultural i donar resposta a les noves demandes que ha generat l'augment de la diversitat a la ciutat.

LES FITXES PARTICIPATIVES DE LES ÀREES DE L'AJUNTAMENT

1. Com ha afectat l'augment de la diversitat sociocultural dels últims anys al teu àmbit?
2. Quines conseqüències ha tingut aquest impacte a les polítiques elaborades des de la teva àrea?
3. Partint de la visió interculturalista, quins punts forts i febles identifiques en el teu àmbit?
4. Què creus que s'ha de fer per aconseguir els reptes i objectius que planteja el model intercultural des del teu àmbit?
5. Quins indicadors es podrien utilitzar per mesurar l'assoliment d'aquests objectius?

PARTICIPACIÓ EXTERNA

Una de les característiques més importants en l'elaboració del Pla Barcelona Interculturalitat ha estat la recerca de la implicació d'un gran nombre de persones i actors representants de la societat barcelonina. Aquesta recerca de veus diverses que poguessin enriquir el Pla s'ha canalitzat, per una banda, a través del web de nova creació www.interculturalitat.cat, on s'ha entrevistat amb aquesta finalitat més de 170 persones procedents de molts sectors (associatiu, cultural, religiós, acadèmic...) i de diversos col·lectius i ciutadans en general (professionals, estudiants, aturats, jubilats...). Per altra banda, també s'han organitzat prop de 40 sessions de treball amb més de 400 barcelonins implicats en diferents consells territorials i sectorials de la ciutat de Barcelona.

Tant a les entrevistes cara a cara, publicades en format audiovisual al web del pla, com en les sessions

de treball arreu de Barcelona, el procés participatiu de ciutat s'ha articulat a través de les *5 preguntes del pla*. Un compendi de qüestions que tenien com objectiu, tant la recerca de respostes a la percepció actual de la ciutadania sobre l'estat de la convivència en la diversitat, com generar un debat que col·laborés a trobar idees i solucions per facilitar la millora d'aquesta convivència.

La pàgina web www.interculturalitat.cat ha estat creada com a instrument per fomentar que el major nombre d'agents socials col·laborés en l'elaboració del pla. A través d'aquesta plataforma *on line*, tothom que ha volgut ha pogut donar les seves respostes a *les 5 preguntes del pla* a la primera fase participativa. I, a una segona fase, mitjançant el qüestionari *I tu que faries?*, de fer arribar les seves propostes de mesures concretes.

Alhora, la pàgina web ha funcionat com un espai per fer un seguiment de la construcció del *Pla Barcelona Interculturalitat*, a través de la lectura de les aportacions dels participants i de les més de 75 novetats que han anat informant de la seva evolució. La pàgina s'ha completat, també, com a contenidor dels documents que s'ha cregut significatius per conèixer les claus de la creació del pla i que, alhora,

podien ajudar tota la gent interessada a saber més sobre els fonaments de l'estratègia intercultural, i de manera especial, a la nostra ciutat.

Al web també s'han publicat les 10 entrevistes en profunditat amb experts en la matèria intercultural que han volgut enriquir aquest espai.

LES 5 PREGUNTES DEL PLA BARCELONA INTERCULTURALITAT

1. Com valora l'augment de la diversitat sociocultural dels últims anys a la ciutat?
2. Quins factors dificulten les relacions de convivència entre els habitants de Barcelona d'origens diversos?
3. Quins factors faciliten les relacions de convivència entre els habitants de Barcelona d'origens diversos?
4. Quins creu que han de ser els elements comuns que haurien de compartir les persones de diferents orígens culturals per conèixer al barri, a la ciutat?
5. Pot descriure algun espai d'interculturalitat o de convivència intercultural a Barcelona?

Dins aquest mateix procés comunicatiu s'ha obert un perfil a la plana web de *Facebook* que a dia d'avui compta amb prop de 800 amics. Durant tot aquest procés s'han coordinat i realitzat sessions participatives a tota la ciutat a través dels diferents consells sectorials i territorials i de les diferents xarxes d'entitats. Cada sessió s'ha dinamitzat per fomentar el debat i possibilitar l'aportació d'idees a l'entorn de *les 5 Preguntes del pla*. En total s'han realitzat:

XIFRES DEL WEB www.interculturalitat.cat

- més de 17.000 visites al web
- més de 61.000 pàgines visitades
  - més de 50.000 visionats d'entrevistes audiovisuals
- el 65% de les visites diàries són de nous usuaris
- 215 formularis rebuts contestant *les 5 preguntes del pla* i *l'I tu què proposes?*

*8 sessions participatives sectorials amb aproximadament 100 participants. Amb el Consell Municipal d'Immigració, el Consell Municipal de Cooperació Internacional, el Consell Municipal de Benestar Social, el Consell Municipal de Gais, Lesbianes i Transsexuals, el Consell Municipal de la Gent Gran i el Consell Escolar Municipal.

*10 sessions participatives amb diferents xarxes i plataformes amb aproximadament 100 participants. Amb la Xarxa d'acollida, Xarxa d'entitats d'activitat intercultural, Xarxa de Centres Oberts, Fòrum d'Educació i Immigració del PEC-B, Professorat de l'Audiència Pública (primària, secundària) i centres d'escola bressol, Entitats de dones de la ciutat i la Xarxa d'entitats ArtiBarri.

*19 sessions participatives a tots els districtes de la ciutat amb aproximadament 225 participants.

- Ciutat Vella: Consultiva de Benestar, Acció Social i Ciutadania (Consell de Dones, Consell de la Gent Gran i Consell de Salut), Taula de Prevenció i Seguretat i treballadors municipals.
- Eixample: Espais de Gent Gran.
- Gràcia: Comissió de Cultura.

- Horta- Guinardó: Xarxa d'entitats del Programa de Nous Veïns i Veïnes
- Les Corts: Consell de Cooperació i Solidaritat.
- Nou Barris: Xarxes associatives del districte.
- Sant Andreu: Taula de convivència de Trinitat Vella, Consell de la Gent Gran, Consell de Cooperació, Solidaritat i Pau.
- Sant Martí: Xarxes associatives i consells de participació i Equipaments i Programes del districte.
- Sants-Montjuïc: Consell de Comerç, Consell de la Gent Gran, Consell de Salut, Consell de Dones, Consell d' Educació, Consell de persones amb discapacitat, Consell de l' Esport.
- Sarrià- Sant Gervasi: Entitats de la xarxa associativa del districte.

XIFRES DE LES SESSIONS PARTICIPATIVES

37 sessions participatives realitzades

Més de 400 participants

259 entitats/associacions representades

ALTRES FONTS D'INFORMACIÓ

El Pla Barcelona Interculturalitat també ha comptat amb altres fonts d'informació importants a l'hora d'encarar la seva elaboració. Per una banda, s'han realitzat entrevistes en profunditat i d'assessorament amb experts en la matèria, publicades al web, i alhora, s'ha comptat amb tot el treball que van realitzar els alumnes de la ciutat de Barcelona, a través de la *XIV Audiència Pública "Barcelona Diàleg, Propostes per a una ciutadania intercultural"*. La direcció d'Immigració també va utilitzar l'enquesta *Òmnibus Municipal* per preguntar als barcelonins sobre la seva relació amb el fet divers.

En el marc de contribucions d'experts al Pla, s'ha comptat amb l'especial col·laboració de Ricard Zapata, professor de teoria política i director del GRITIM-UPF (Grup de Recerca Interdisciplinari sobre Immigració) i Carlos Giménez, catedràtic d'Antropologia Social i director de l' Institut Universitari d'Investigació sobre Migracions, Etnicitat i Desenvolupament Social.

Les entrevistes en profunditat són el resultat d'una sèrie de converses amb experts en diferents temàtiques a l'entorn de la gestió de la diversitat cultural. S'ha entrevistat a: Ricard Zapata, professor de teoria política i director del GRITIM-UPF (Grup de Re-

cerca Interdisciplinari sobre Immigració), Gemma Pinyol, Politòloga i coordinadora del programa "Migracions" del CIDOB; Jordi Sànchez, Director de la Fundació Jaume Bofill; Francisco Collazos, Coordinador del Programa de Psiquiatria Transcultural de l'Hospital Universitari Vall d'Hebron; Jordi Moreras, Director de la consultoria Tr[à]nsits i expert en temes de pluralisme religiós; Joan Subirats, Politòleg i professor de Ciències Polítiques de la Universitat Autònoma de Barcelona; José Luis Molina, Director EgoLab i professor d'antropologia; Myrtha Casanova, presidenta Fundació per la Diversitat; Sílvia Carrasco, Doctora en Antropologia i responsable de l'Àrea d'Infància i Immigració del CIIMU (Institut Infància i Món Urbà), Carlota Solé, Catedràtica de Sociologia de la UAB, Carlos Giménez, Catedràtic d'Antropologia Social i director de l'institut Universitari d'Investigació sobre Migracions, Etnicitat i Desenvolupament Social de la Universidad Autónoma de Madrid, Miquel Àngel Essomba, Director de UNESCOAT i LINGUAPAX i Director del grup d'Investigació ERIC (Equip de Recerca en interculturalitat i immigració a Catalunya). Es poden descarregar en format pdf al Web del pla (www.bcn.cat/plainter-culturalitat o www.interculturalitat.cat)

L'Audiència Pública és un format participatiu en el qual nois i noies d'entre 12 i 18 anys de les escoles públiques i concertades de Barcelona reflexionen i generen propostes entorn un tema específic, concretant les seves opinions i demandes a un manifest que és presentat a l'Alcalde. Durant el curs escolar 2008-2009, a través de la *XIV Audiència Pública "Barcelona Diàleg, Propostes per a una ciutadania intercultural"*, aproximadament 1.200 joves van treballar entorn la diversitat i el diàleg intercultural, realitzant un manifest consensuat amb més

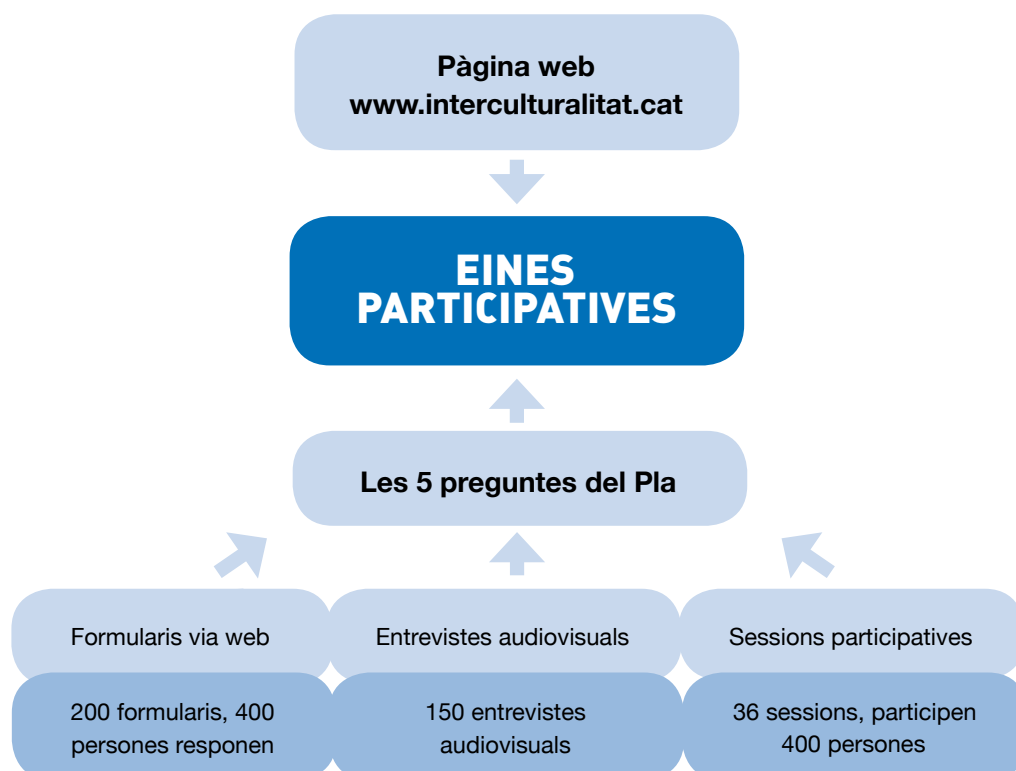
de cent propostes per una ciutadania i educació intercultural a Barcelona.

L'enquesta *Òmnibus Municipal*, realitzada durant la primera quinzena de setembre de 2009, va incloure, a les preguntes que es realitzaven a la ciutadania, diverses qüestions relacionades amb la convivència en la diversitat. Els resultats han col·laborat a definir un estat de la qüestió sobre la relació dels barcelonins amb el fet divers i la situació de la convivència en la diversitat a la ciutat de Barcelona.

1. TRANSVERSALITAT INTERNA

2. PROCÉS PARTICIPATIU DE CIUTAT

3. ALTRES FONTS D'INFORMACIÓ

ENTREVISTES EN PROFUNDITAT

Recull de converses amb diferents experts en temàtiques com: diversitat, convivència, immigració, interculturalitat, etc.

ENQUESTA MUNICIPAL OMNIBUS

1.000 enquestats telefònicament

XIV AUDIÈNCIA PÚBLICA "BARCELONA DIALEG. PROPOSTES PER A UNA CIUTADANIA INTERCULTURAL."

Participen 1.200 nois i noies de 14 i 15 anys de l'escola pública i concertada de Barcelona

ANÀLISI I RESULTATS DEL PROCÉS PARTICIPATIU

El procés participatiu, articulat a través de *les 5 preguntes del pla*, ha tractat cinc grans temes generals: la valoració de la diversitat, les dificultats identificades per a la interacció, els factors facilitadors per a la interacció, els elements comuns propis de tots els barcelonins i la identificació d'espais reals d'interculturalitat a la ciutat de Barcelona.

És important assenyalar que, si bé el material prové de diferents fonts (entrevistes cara a cara, formularis, sessions participatives, entrevistes en profunditat...), la informació recollida s'ha estructurat seguint l'articulació de *les 5 preguntes del pla*, per facilitar-ne la seva anàlisi. L'estudi, de caràcter exploratori i qualitatiu, no pretén generalitzar les conclusions, si bé representa una tendència significativa de les actituds i comportaments de la societat

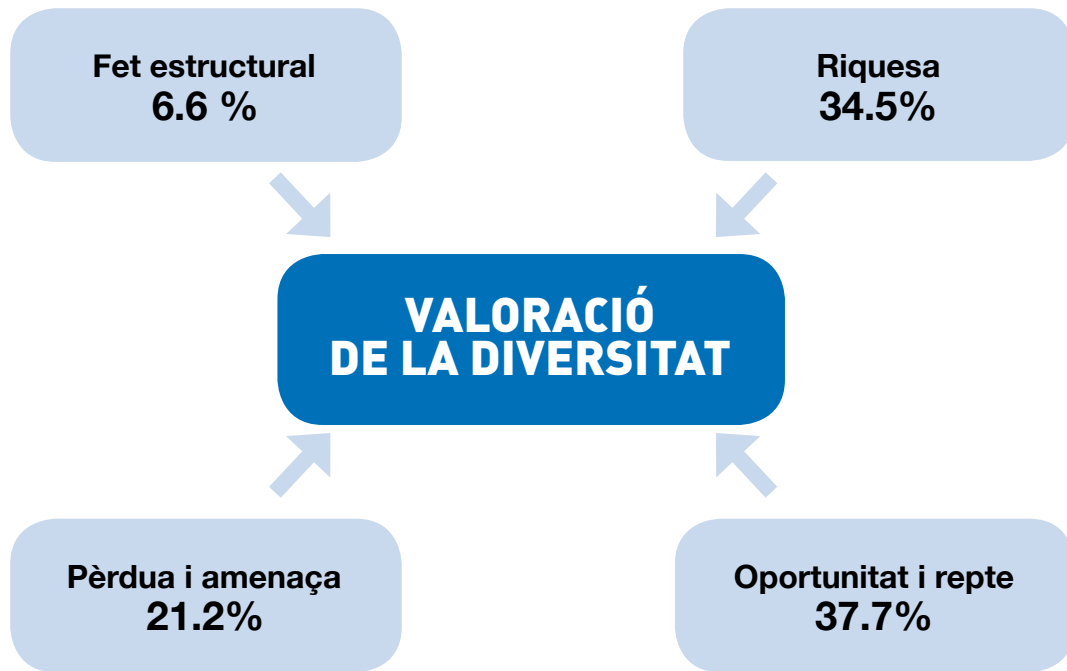
barcelonina a l'hora d'aproximar-se i valorar la diversitat cultural de la ciutat.

L'anàlisi del procés s'ha realitzat mitjançant el programari *Atlas.ti* que ha permès estudiar d'una manera innovadora continguts de text, àudio i vídeo. Aquest programari ha possibilitat la recopilació, organització i codificació de tots els continguts. D'aquesta manera, s'ha pogut realitzar la recerca a l'entorn de la concurrència de codis i la posterior creació d'una xarxa de les relacions entre conceptes que ens permeten disposar d'uns quadres dels resultats del procés participatiu molt precisos.

La majoria de les persones que han col·laborat en el procés participatiu han valorat l'augment de la diversitat cultural de forma positiva, si bé també és

Com valores l'augment de la diversitat sociocultural dels últims anys a la ciutat?

QUADRE 1

significatiu el tant per cent que el considera negativament. El resultat mostra que la percepció de que es tracta d'una riquesa (34,5%) supera a la que veu aquest augment com una pèrdua i amenaça (21'2 %) per a la nostra societat. Destaca, també, un 37'7% que argumenta que aquest augment de la diversitat suposa un repte i alhora una oportunitat per Barcelona. Evidenciant, d'aquesta manera, la complexitat de l'assumpte que s'està tractant i la necessitat d'una gestió que pugui aprofitar tot el potencial de la diversitat per revertir-ho en favor de la ciutat.

Les respostes durant el procés participatiu a les dues preguntes dels quadres 2 i 3, relatius a aquells elements que faciliten i dificulten les relacions interculturals, reflecteixen la percepció de que les actituds personals (48,1%) són la clau més destacada de les dificultats a l'entorn de la convivència en la diversitat. Alhora, revelen que es percep com a element principal, facilitador per invertir aquesta tendència, la gestió social i institucional que se'n faci al respecte (50,4%).

S'entenen com a actituds personals positives el reconeixement, respecte, obertura i coneixement de l'altre i com a negatives el desconeixement, els estereotips i prejudicis o els costums diferents. En el cas dels elements de gestió social i institucional, la participació en projectes comuns, la transversalitat en la gestió de la diversitat, els discursos mediàtics positius o la representació de persones estrangeres a tots els estaments de la ciutat es valoren com els facilitadors de la convivència, i la discriminació, la falta de reacomodació de la societat a la realitat, la segregació o alguns discursos mediàtics com els elements més negatius.

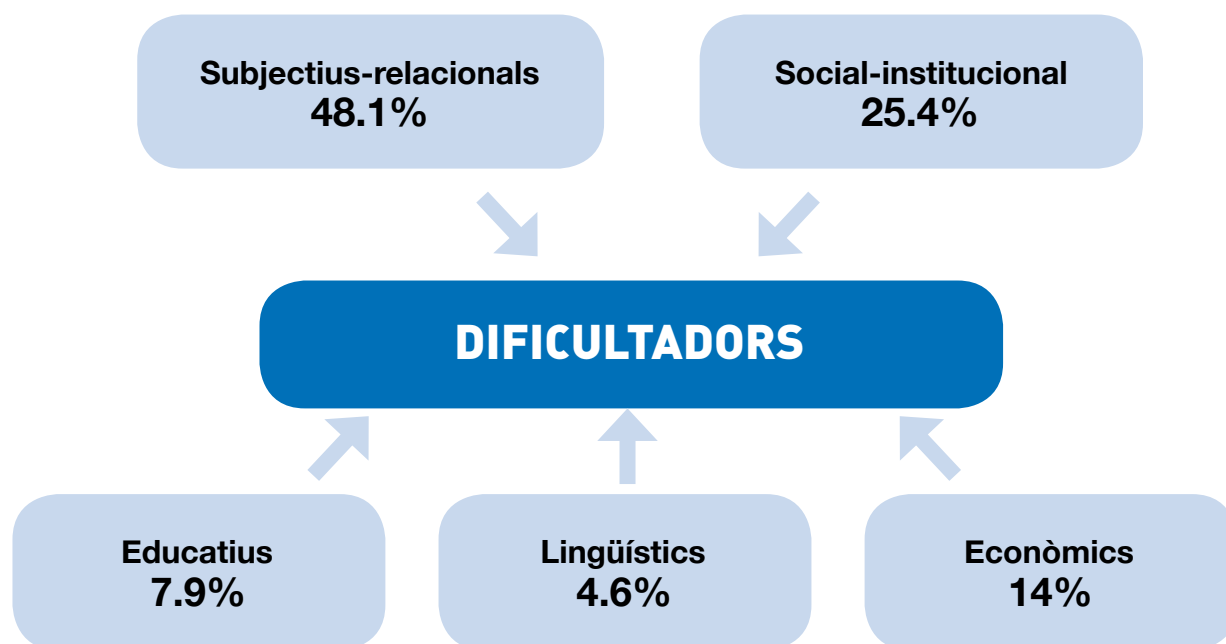
Altres elements que s'han considerat com a dificultadors han estat els mateixos factors socio-institucionals (25,4%) els factors econòmics (14%), els educatius (7,9%) i la llengua (4,6%).

Quins factors dificulten les relacions de convivència entre els habitants de Barcelona d'orígens culturals diversos?

I quins factors faciliten les relacions de convivència entre els habitants de Barcelona d'orígens culturals diversos?

QUADRE 2

ELEMENTS DIFICULTADORS

Subjectius-relacionals: Desconeixement de l'altre, estereotips i prejudicis, costums diferents, tancament cap l'altre.

Social-institucional: Discriminació institucional, falta de reacomodació de la societat a la realitat, segregació, discurs mediàtics.

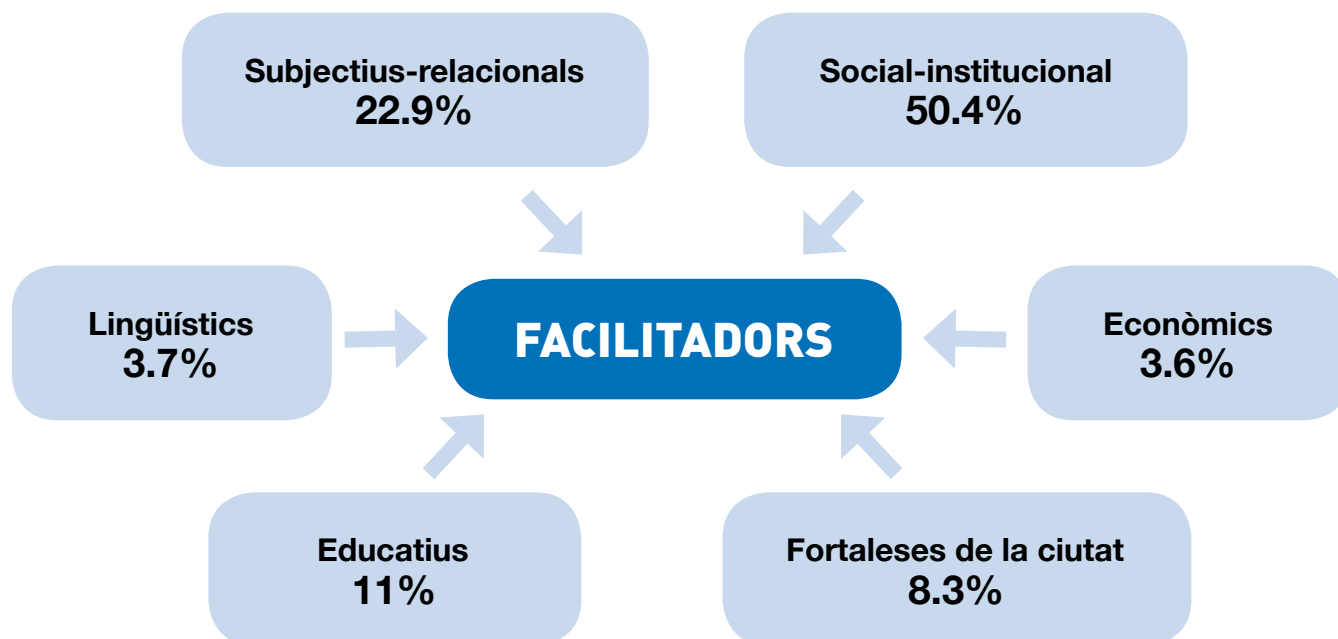
Educatius: Falta d'educació i formació per a la convivència, escola intercultural per a la convivència.

Lingüístics: No compartir una llengua comú.

Econòmics: Precarietat econòmica, recursos i serveis limitats.

QUADRE 3

ELEMENTS FACILITADORS

Subjectius-relacionals: Reconeixement de la diversitat, respecte a l'altre, obertura a l'altre, coneixement de l'altre.

Social-institucional: Compartir expressions culturals i socials, participació en projectes comuns, espais d'intercanvi quotidià, representació de persones estrangers en estaments, transversalitat en la gestió de la diversitat, discursos mediàtics positius.

Lingüístics: No compartir una llengua comú.

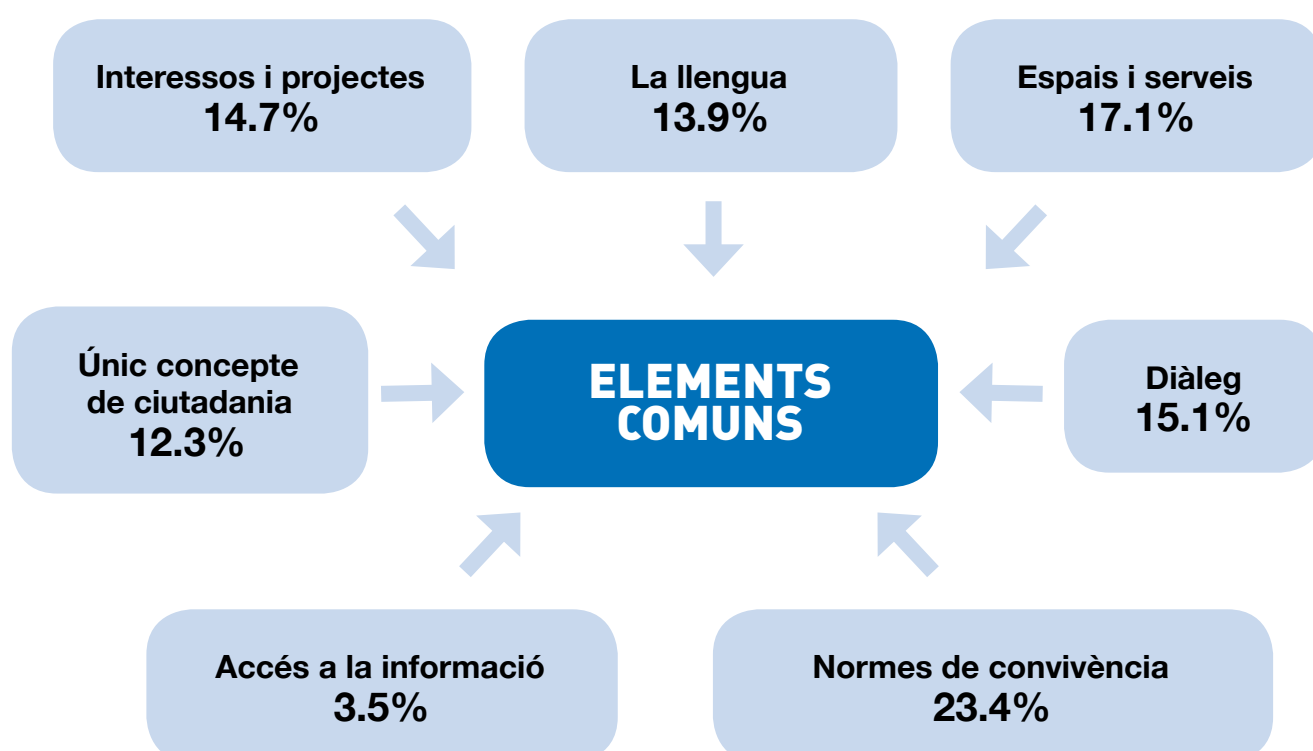
Fortaleses de la ciutat: Història i característiques de la ciutat, associacionisme/treball en xarxa, aposta institucional per la diversitat.

Educatius: Educació per a la convivència, escola intercultural/educativa per a la convivència.

Econòmics: Ampliació de recursos, satisfacció de necessitats bàsiques.

Quins creu que han de ser els elements comuns que haurien de compartir les persones de diferents orígens culturals per convidaure al barri, a la ciutat?

QUADRE 4

Dins dels factors que destaquen com a facilitadors de la convivència també trobem els subjectius-relacionals (22,9%), els educatius (11%), les fortaleces de la ciutat (8,3%), aspectes lingüístics (3,7%) i els econòmics (3,6%).

L'element més anomenat, a l'hora de descriure els elements comuns que positivitzen la convivència en la diversitat, ha estat la necessitat de compartir unes mateixes normes de convivència (23.4%). També es destaquen els espais i serveis comuns

(17.1%), el diàleg (15.1%), el interessos i projectes (14.7%), la llengua (13.9%) i un únic concepte de ciutadania (12.3%).

El principal espai d'interculturalitat, segons el participants, és l'escola, com a centre privilegiat de confluència entre fills, pares i educadors. També destaquen les associacions i la pràctica de l'esport, així com la feina, la família, els espais de lleure i els espais públics.

QUADRE 5

3. inter- acció

---

interacció

1 f. [LC] Acció o influència mútua o recíproca. *La interacció del cor i els pulmons.*

2 1 f. [FIF] Força amb què els cossos o els agents físics actuen els uns damunt els altres.

2 [FIF] *interacció bàsica*. Força elemental de la naturalesa. *Les interaccions bàsiques són la gravetat, l'electromagnetisme, la força nuclear forta i la força nuclear feble.*

3 f. [SO] Procés social a través del qual els individus i els grups actuen, s'identifiquen, es comuniquen i reaccionen en relació els uns amb els altres.

LA INTERACCIÓ COM A EIX CENTRAL DE L'ESTRATÈGIA INTERCULTURAL

Com a conseqüència de la valoració i anàlisi dels resultats del procés d'elaboració del Pla, hem arribat a la conclusió que la interacció s'ha de col·locar al centre de l'estratègia intercultural de Barcelona.

La novetat del Pla Barcelona Interculturalitat és que es configura com una estratègia global de ciutat per promoure la interacció, com la millor manera de garantir la socialització normalitzada de la diversitat en tots els espais i àmbits de la ciutat.

Sense interacció no hi pot haver socialització, i sense socialització no hi pot haver coneixement, intercanvi, identificació i reforç dels elements comuns i, per tant, sentit de pertinença, ni tampoc hi pot haver enriquiment cultural, ni consolidació de valors cívics compartits.

Precisament quan analitzem el conjunt de variables que han anat sortint en el procés, arribem a la conclusió de que totes elles influeixen d'una manera o altra en la manera en com interactuem i en la naturalesa d'aquesta interacció. Perquè la interacció depèn de molts factors, no només culturals, sinó també socials, econòmics, jurídics o urbanístics.

La interacció es veu condicionada, entre molts altres factors, per si existeix una igualtat real de drets i deures, per si hi ha mobilitat social, per si es parla la mateixa llengua, per si els espais públics promouen la trobada o si són excloents, per si es discrimina o per si posem en valor la diversitat i no es produeixen processos segregadors.

La interacció es produeix a la ciutat i és des de la perspectiva de la ciutat i de la convivència quotidiana que té sentit posar-la al centre de l'estratègia intercultural. Perquè es pot deixar que la interacció simplement es produeixi de manera "natural" o es pot promoure i facilitar. No es tracta en cap cas de forçar ningú a relacionar-se amb altres, sinó d'eliminar els obstacles que existeixen per tal que l'origen i la procedència de les persones no siguin factors que dificultin la socialització.

L'aposta del Pla Barcelona Interculturalitat és definir una estratègia per garantir un escenari ciutadà on les persones de diferents orígens puguin interactuar i, per tant, socialitzar de manera positiva i lliure.

Per avançar en aquest objectiu és fonamental que totes les polítiques municipals, des de l'urbanisme fins l'educació o la promoció econòmica passant per la seguretat o els serveis socials, incorporin l'aposta estratègica per la interacció.

Amb aquesta voluntat s'ha estructurat el *Pla Barcelona Interculturalitat*, amb la concreció dels àmbits estratègics que són necessaris per facilitar que es produeixi aquesta interacció entre els ciutadans i ciutadanes en aquest context de major diversitat cultural.

Per passar d'una coexistència on la diversitat s'ignora a una convivència on la diversitat es barreja, és necessària la interacció. Aquest escenari no anul·la en cap cas els conflictes, però els aborda de manera proactiva a través de fórmules per a la seva resolució pacífica, evitant que aquests s'enquistin sota una aparent tranquil·litat, fins que la circumstància més petita els faci explotar.

Entenem que l'aposta per la interacció és la millor garantia per la convivència i la cohesió social, i també per aprofitar al màxim les oportunitats de la diversitat.

A partir d'aquesta aposta per la interacció hem identificat els 10 eixos estratègics del Pla Barcelona Interculturalitat, que considerem que sintetitzen l'estratègia de Barcelona per conviure en la diversitat. De cada un dels eixos se'n deriven tres línies estratègiques i de cada línia tres mesures.

Els 10 eixos constitueixen el que hem anomenat com el Decàleg Barcelona Interculturalitat.

4.

**decàleg
barcelona
intercul-
tural**

- 1. Del veïnatge a la ciutadania**
- 2. De les oportunitats a la mobilitat social**
- 3. De l'aula diversa a la ciutat educadora**
- 4. De l'aïllament a la comunicació**
- 5. De la diversitat cultural a l'enriquiment cultural**
- 6. De la construcció de ciutat a la vida de barri**
- 7. De la indiferència a la convivència**
- 8. De l'estereotip al coneixement**
- 9. Dels interessos comuns als espais compartits**
- 10. De la diferència a l'excel·lència**

5.
10 eixos,
30
objectius,
90
mesures

---

1. CIUTAT I DEMOCRÀCIA: DEL VEÏNATGE A LA CIUTADANIA

Des de la polis de l'antiga Grècia, la ciutat és l'espai principal en què es concreta i es desenvolupa la democràcia. Del concepte de ciutat se'n deriva el de ciutadania, que identifica el membre d'una comunitat política i que comporta una sèrie de drets i deures individuals que són els que atorguen la condició de ciutadà.

Barcelona té una llarga tradició de ciutat democràtica, com ho demostra la importància que va tenir la constitució, al segle XIII, del Consell de Cent, una de les primeres experiències de govern democràtic d'Europa. Tanmateix, la ciutat també ha passat períodes en què els barcelonins i barcelonines han vist eliminats o molt limitats els seus drets de ciutadania.

El marc legal estableix algunes diferències pel que fa a les condicions per ser subjecte d'alguns drets, sobretot els polítics, en funció de variables com el temps de residència o la nacionalitat. Però també es poden donar diferències en el grau d'accessibilitat real als drets com a resultat de processos informals d'exclusió o discriminació que cal tenir presents i avançar vers la seva eliminació.

La democràcia no és només un sistema de drets i deures, que també evolucionen i poden ampliar-se o reduir-se, sinó que exigeix l'existència i la defensa d'uns valors fonamentals que cal respectar i reforçar en el dia a dia perquè, com la història ens ha demostrat, mai els podem donar per garantits.

Aquests valors fonamentals han de poder compartir-se, esdevenir un bé comú, propiciar un sentiment de pertinença i d'orgull ciutadà, resultat de l'experiència de viure la ciutat com un espai d'oportunitats, de dignitat i de responsabilitat solidària.

En aquest sentit, la cultura democràtica també es genera, es reforça i s'exerceix a través de la possibilitat de les persones de fer sentir la seva veu

als diferents espais de participació i deliberació democràtica, des dels quals s'influeix en les decisions sobre la cosa pública. És a través d'exercir aquesta ciutadania activa com millor es garanteix la salut de la cultura democràtica d'una ciutat.

L'augment de la diversitat sociocultural planteja nous reptes respecte del concepte de ciutadania i, en aquest sentit, Barcelona vol reivindicar el seu rol com espai generador de democràcia en el que els drets i els deures i els valors democràtics i fonamentals són el pilar del nostre model de convivència.

Avançar cap a una igualtat real dels drets i deures de tots els ciutadans i ciutadanes

Tant l'assoliment dels drets com el compliment de les obligacions, formen part intrínseca de la cultura democràtica. Els drets no només s'han de tenir formalment sinó que també s'han de poder exercir. En aquest sentit cal treballar per garantir la igualtat formal dels drets i deures de tots els ciutadans i per garantir la igualtat d'oportunitats de tothom per exercir-los.

1.1 Impulsar una estratègia global de ciutat per tal de garantir el coneixement i la comprensió per part de tots els ciutadans dels seus drets i de les seves obligacions

Exemples:

- Distribució, en formats de "Lectura Fàcil" i en diferents idiomes, dels continguts de la Carta de Ciutadania
- Donar a conèixer els drets i deures dels ciutadans als materials de benvinguda a la ciutat i a les sessions informatives
- Incorporar al màxim número possible d'agents socials en l'estratègia de difusió dels drets i deures (escoles, centres cívics, entitats etc.)

1.2 Reforçar els mecanismes de garanties que permeten identificar de manera transparent el grau d'accés real als drets i protegir els ciutadans de possibles vulneracions.

Exemple:

Elaborar un diagnòstic global i detallat a partir de la informació obtinguda a través de:

- Informe bianual de l'Observatori de Drets Humans de Barcelona
- Oficina per la No Discriminació
- Informe de la Síndica de Greuges de Barcelona

1.3 Impulsar des del govern Municipal actuacions destinades a garantir la igualtat efectiva dels drets i els deures dels ciutadans de manera que la diversitat d'origen, cultural o religiosa, entre d'altres, no siguin factors discriminatoris.

Exemples:

- Reivindicar el dret a vot de tots els estrangers residents a les eleccions municipals
- Adaptació de serveis per garantir la igualtat de drets en un context de major pluralitat religiosa (adaptació de cementiris, del menú als centres públics com escoles, etc.)
- Formació de treballadors i incorporació de més "agents facilitadors" per garantir l'accessibilitat i qualitat dels serveis al conjunt d'usuaris

Reforçar els valors fonamentals i la cultura democràtica per damunt de qualsevol particularitat cultural o religiosa

El marc de la convivència a la nostra ciutat està fonamentat en els valors fonamentals i democràtics. Llibertat, progrés, igualtat de gènere, pluralitat, justícia social, respecte, tolerància, etc. són valors essencials que han estat claus en la construcció de la ciutat i que cal continuar reforçant.

1.4 Prioritzar, en la valoració dels projectes que reben suport per part de l'Ajuntament, aquells que, de manera directa o indirecta, tenen una

incidència positiva en la convivència en la diversitat a través de reforçar els valors i la cultura democràtica.

1.5 Posar un especial èmfasis en la perspectiva de gènere en el conjunt de l'estratègia intercultural, incorporant i visibilitzant les veus i energies de les dones de diferents procedències que estan fent una tasca important per la igualtat entre homes i dones.

1.6 Implantar el Pla Local de Sensibilització i Educació en Drets de Ciutadania a partir del diagnòstic de les necessitats de la ciutat i d'un procés d'elaboració participatiu amb els diferents sectors municipals i representants del moviment associatiu.

Promoure la ciutadania activa ampliant i reforçant els espais de participació i deliberació democràtica, garantint que reflecteixen la diversitat sociocultural de la ciutat.

La participació i la deliberació democràtica constitueixen uns dels pilars de la cultura democràtica i, actualment, la riquesa de la diversitat ciutadana de Barcelona no està suficientment representada en la composició dels diferents òrgans, mecanismes i processos de participació promoguts per l'Ajuntament.

1.7 Impulsar una estratègia d'actuació per incorporar als òrgans i processos de participació a persones i col·lectius de diferents orígens per garantir que aquests espais reflecteixen millor la diversitat sociocultural de la ciutat.

Exemple:

Adaptar l'estratègia comunicativa d'aquests processos als nous llenguatges i a les noves formes de relació dels diferents col·lectius.

Concretament es tindran molt en compte els següents espais de participació:

- Consells de Barri
- Consells Ciutadans dels Districtes
- Consells sectorials
- Processos participatius per reformes urbanístiques
- Audiències Públiques
- Consultes populars ciutadanes

1.8 Incorporar la perspectiva dels usos del temps de la ciutat en el disseny de nous espais i processos participatius innovadors i estimulants, per aconseguir una millora de la presència de la diversitat ciutadana i, especialment, dels joves i les dones, de manera que aquests processos s'adaptin a la realitat quotidiana de les persones.

1.9 Reforçar el paper consultiu del Consell Municipal d'Immigració respecte de la definició de les polítiques municipals, com a òrgan representatiu de les entitats d'immigrants de la ciutat, molts dels quals no tenen drets polítics.

Exemple:

- Consolidar la xarxa d'entitats d'immigrants promoguda per la secretaria del Consell Municipal d'Immigració i fomentar la interacció i el treball amb altres sectors associatius de la ciutat per tal de promoure la participació de les persones immigrades

2. OPORTUNITATS: DE LES OPORTUNITATS A LA MOBILITAT SOCIAL

El funcionament d'allò que anomenem ascensor social és, segurament, el millor termòmetre per valorar el dinamisme i el grau d'igualtat d'oportunitats d'una societat. Són molts els factors que determinen les possibilitats de mobilitat social de les persones, però podem separar els que depenen exclusivament de les decisions, esforços i mèrits personals, d'aquells que venen determinats per factors externs o arbitraris (el nivell de renda i formació dels pares, l'entorn urbà, l'aparença física, etc.).

Evidentment, el context social, econòmic i institucional és determinant, ja que en primer lloc és imprescindible que aquest context sigui generador d'oportunitats. Però també dependrà de com el sistema educatiu, el mercat laboral, l'entorn urbà i el conjunt de polítiques públiques, influeixen per tal que aquestes oportunitats siguin compartides per la majoria.

En aquest sentit, l'acció de govern de l'Ajuntament de Barcelona, en la mesura que ho permeten les seves competències, està compromesa amb l'objectiu global de garantir que les persones siguin lliures de decidir i tirar endavant el seu projecte vital, minimitzant l'impacte negatiu que en aquest procés tenen els factors contextuais externs i arbitraris.

L'augment de la diversitat sociocultural dels darrers anys aporta noves complexitats que cal tenir presents. La procedència d'una persona, el seu aspecte físic o la seva religió no poden suposar impediments a la mobilitat social. La història i l'experiència recent d'altres països ens demostren que, sovint, aquesta diversitat, si s'afegeix a d'altres factors socioeconòmics, sí que pot suposar una trava més per aquesta mobilitat. Els principis de l'enfocament intercultural representen una aposta contundent per afavorir la mobilitat social de tothom, de manera que la diversitat sociocultural de la societat es vegi reflectida a tots els àmbits i sectors socials i professionals.

Liderar un compromís contundent amb la resta d'actors socials per tal d'eliminar i combatre els obstacles i pràctiques que suposen qualsevol tipus de discriminació

Entre els principis constituents del nostre marc legal destaca el principi d'igualtat, pel qual no es pot tractar cap persona de manera desigual o discriminatòria per motius de raça, sexe, nacionalitat ni origen, orientació sexual, així com tampoc per motius ideològics o religiosos: el tracte discriminatori està fora de la llei.

2.1 Compromís per part de l'Ajuntament d'assumir el compliment del contingut de la directiva europea contra la discriminació.

Exemples:

- Reforçar el mecanisme municipal existent i pioner a Europa: l'Oficina per la No-Discriminació, com a garantia de respecte del dret a la igualtat a la ciutat.
- Formació als treballadors i treballadores municipals sobre igualtat i no-discriminació.

2.2 Impulsar accions de sensibilització i prevenció de la discriminació per motius d'origen cultural, implicant el conjunt d'actors socials.

Exemples:

- Campanyes ciutadanes per a la igualtat i contra qualsevol forma de discriminació.
- Programes de sensibilització a les escoles i instituts per combatre els prejudicis vers les diferències culturals.

2.3 Apostar pel reconeixement de les capacitats i dels mèrits de les persones, eliminant o minimitzant al màxim les traves formals o burocràtiques que existeixen

Exemples:

- Facilitar l'homologació de títols acadèmics d'altres països a través de la col·laboració amb l'Agència d'Homologació de Títols que impulsa

la Generalitat de Catalunya.

- Formular les proves d'accés a la formació per a la inserció laboral a partir de l'objectivació de capacitats i no tant dels coneixements que suposin una determinada experiència escolar.

Reforçar i adaptar les polítiques destinades a fomentar la capacitació i la inserció laboral de les persones en un context de major diversitat sociocultural

El context sociocultural, les dificultats lingüístiques i cicles vitals formatius més inestables i limitats agreugen les dificultats que tenen molts joves d'origens culturals diversos per poder accedir a llocs de treball amb millors condicions.

2.4 Impulsar iniciatives específiques per incentivar la continuació dels estudis post-obligatoris dels joves de diferents procedències, de manera que la seva presència en aquest segment formatiu sigui representatiu del seu pes social.

Exemples:

- Suport a mesures destinades a incentivar la continuïtat dels estudis a través de programes que utilitzin la figura del "model referent" als instituts.
- Reforçar els programes d'accés o retorn a l'ensenyament reglat així com de foment de la cultura i valors del treball.

2.5 Adaptar l'estratègia de millora de l'ocupació i de lluita contra l'atur als diferents perfils per donar una resposta més eficaç a les necessitats de cada persona.

Exemples:

- Ampliar i reforçar l'oferta de formació d'adults a través de nous programes adaptats per incentivar l'aprenentatge de la llengua, la formació reglada a les escoles d'adults i la formació ocupacional.
- Formació dels responsables tècnics que atenen els usuaris de diferents procedències als programes d'ocupació i de creació d'empreses.

2.6 Impulsar mesures per donar suport a iniciatives que aprofitin i posin en valor les experiències i capacitats i emprenedores de persones de diferents orígens.

Exemple:

- Incorporar als programes existents de suport a emprenedors noves metodologies que permetin recuperar i posar en valor l'experiència prèvia, als seus països d'origen, de persones amb un perfil emprenedor.

Incorporar la perspectiva intercultural en el conjunt de polítiques d'inclusió i en el marc de l'Acord per una Barcelona Inclusiva

Les polítiques d'inclusió han de tenir present les noves realitats i perfils socials per tal d'evitar que la procedència i origen cultural no suposin factors que agreugin el risc d'exclusió.

2.7 Reforçar els instruments i recursos que, en el marc de la universalització dels serveis socials, permeten donar una resposta més eficaç a la major diversitat dels usuaris.

Exemples:

- Impulsar programes de formació de professionals de serveis socials per atendre i abordar amb

més facilitat les necessitats i demandes de tots els ciutadans i ciutadanes.

- Incorporar més agents facilitadors que permetin agilitzar l'atenció, tenint presents les complexitats que comporta la major diversitat sociocultural dels usuaris.

2.8 Aprofundir en un tractament més individualitzat de les persones atenent al conjunt de factors socioculturals que influeixen en les situacions personals.

Exemple:

- Traslladar a d'altres àmbits l'experiència de sectors com el de la psiquiatria transcultural.

2.9 Incorporar a l'estratègia d'acollida de ciutat mesures específiques destinades a promoure el contacte i la interacció entre les persones nouvingudes i altres residents de la ciutat.

Exemples:

- Ampliar el Programa d'Acompanyament a Nuclis Reagrupats per tal de fomentar espais de relació entre els joves nouvinguts i altres joves de la ciutat, aprofitant els recursos i activitats per a joves dels equipaments municipals.
- Continuar promovent, en el marc dels Plans de Desenvolupament Comunitari i d'altres accions comunitàries al territori, projectes i accions que facilitin l'articulació d'espais de relació, intercanvi i convivència entre persones de diferents orígens.

3. EDUCACIÓ: DE L'AULA DIVERSA A LA CIUTAT EDUCADORA

En la darrera dècada, el sistema educatiu de la ciutat ha fet un gran esforç per donar una resposta educativa adient a l'arribada de milers de nous alumnes procedents de tot el món que s'han anat incorporant a les escoles al moment de la seva arribada. En deu anys, les escoles han vist com l'alumnat estranger s'incrementava del 3% al 12%.

Però si les aules d'avui són molt diferents de les de fa 10 anys, no només és per l'arribada de nouvinguts, sinó pels canvis a l'entorn social i cultural dels infants i joves autòctons que viuen en un món complex i globalitzat en el que han variat els valors, les relacions familiars, i sobretot l'accés a la infor-

mació, l'aprenentatge i la comunicació a partir de l'adveniment d'internet.

Tot plegat aporta nous reptes i complexitats a la tasca educativa i s'emfatitza la necessitat d'educar en els valors del respecte a la diversitat, la convivència i el diàleg. A l'escola hi trobem, per dir-ho d'alguna manera, l'últim reducte de "cultura comuna", d'espai sistematitzat on totes les diversitats reals esdevindran aprenentatges comuns i compartits que permetran els alumnes esdevenir futurs ciutadans. Podem afirmar que l'escola, a casa nostra, és un bon exemple de convivència i que cal aprofundir en la gestió de la diversitat per consolidar aquesta convivència en el futur i en el conjunt de la ciutat.

En aquest sentit, un dels grans reptes és transferir la voluntat d'acollida i el reconeixement de les aportacions de la interculturalitat de l'aula diversa a la resta d'agents educatius de l'entorn: la ciutat educadora.

Per això cal:

Garantir un sistema educatiu inclusiu i generador d'oportunitats per a tothom

L'actual distribució de l'alumnat d'origen estranger entre els centres educatius no es correspon sempre amb la realitat dels barris degut a l'excessiva concentració a determinades escoles o instituts, fet que és contradictori amb un model de ciutat cohesionada.

3.1 Compromís del Consorci d'educació, en l'exercici de les seves competències en planificació i escolarització, de prendre mesures implicants els centres d'una mateixa zona educativa per tal que tots els centres escolaritzin de manera equitativa la diversitat socio-cultural del barri, tal i com la LEC (Llei d'Educació) preveu a la definició del Servei d'educació de Catalunya.

3.2 Incorporar als programes de suport a l'èxit escolar a l'etapa bàsica i obligatòria nous ins-

truments i metodologies per donar resposta a la major diversitat sociocultural dels alumnes.

Exemples:

- Continuar reforçant i adaptant el funcionament de les aules d'acollida, garantint la vinculació amb l'aula ordinària, i mantenir el model d'aules d'acollida temporals per a nois i noies majors de 14 anys que s'incorporen al sistema educatiu a partir del tercer trimestre.
- Reforçar programes de reforç escolar, tutoria entre iguals i estudi assistit, en els que els adults de referència siguin persones procedents de la immigració, de manera que es vagin creant models d'èxit per l'alumnat nouvingut.

3.3 Incentivar la continuïtat dels estudis post-obligatoris i facilitar la transició escola-treball, reforçant els programes d'orientació i acompanyament que tinguin present els diferents contextos socioculturals dels alumnes.

Pel que fa als ensenyaments artístics, garantir amb polítiques compensatòries, una incorporació progressiva de l'alumnat d'origen immigrant a les activitats de formació artística de manera que gaudeixin de les mateixes oportunitats de formació integral que els infants autòctons.

El tractament de la diversitat cultural a les aules per reforçar els valors que garanteixen una convivència en la diversitat

La nova realitat fa que, des dels centres educatius, es treballi per fomentar els valors del respecte per la diversitat a través del coneixement i el diàleg i posant èmfasi en els aspectes comuns i compartits.

3.4 Constituir una taula de treball amb responsables del sector educatiu i experts per tal d'introduir l'eix transversal de la interculturalitat en el currículum, partint del diagnòstic sobre allò que ja s'està fent.

Exemple:

- Elaborar un mapa de recursos educatius per a la interculturalitat sistematitzant tots aquells que ja existeixen a Barcelona promoguts per administracions, entitats, associacions de persones immigrades, ONG, etc.

3.5 Formació del professorat en educació intercultural i coneixement dels processos socialitzadors que viuen aquests nens i nenes als seus països d'origen.

3.6 Impulsar l'aprenentatge de les llengües maternes en un marc de multilingüisme i reciprocitat pel que fa a l'aprenentatge del català.

La importància de l'entorn i la implicació de les famílies i del conjunt d'actors socials en el procés educatiu

En el procés d'esdevenir ciutadà, més enllà de l'escola, infants i famílies participen en les xarxes socials que els permetran vincular-se amb la societat.

3.7 Incentivar la implicació de les famílies en el procés educatiu dels fills obrint espais de trobada entre famílies, entitats i escola.

Exemples:

- Promocionar espais de formació per a pares

i mares de manera que puguin accedir a la informació sobre el sistema educatiu i vincular-los a les AMPA per facilitar la seva implicació en el procés educatiu dels seus fills.

- Aprofitar les actuacions d'acollida del programa d'acompanyament al reagrupament familiar per posar-se en contacte amb les famílies que reagrupen fills i filles en edat escolar, per tal de poder programar millor i facilitar el procés d'escolarització.

3.8 Enfortir les polítiques que obren l'escola al barri i en fan un espai de trobada i de convivència.

Exemple:

- Seguir impulsant, en el marc del programa de Nous Usos Socials del Temps, el Programa de Patis Oberts de les escoles els caps de setmana per a tots els veïns i veïnes del barri com espai de trobada.

3.9 Incentivar la incorporació dels joves en activitats extraescolars i associatives de manera que l'experiència quotidiana de convivència en la diversitat dins de l'aula tingui continuïtat a l'entorn social.

Exemple:

- Estimular la incorporació dels joves de diferents orígens als espais associatius juvenils, agrupaments, clubs esportius, ONG, etc.

4. LLENGUA I COMUNICACIÓ: DE L'AÏLLAMENT A LA COMUNICACIÓ

La llengua és comunicació, constructora de realitat i eina indispensable per al diàleg i la convivència entre tots els ciutadans. Sense una llengua comuna, la interacció i la cohesió es fa molt més difícil. En el context de Barcelona, és important que tots els ciutadans i ciutadanes coneguin, com a mínim,

les dues llengües oficials, el català i el castellà. Per garantir aquest objectiu, és necessari posar un especial èmfasi en incentivar l'aprenentatge de la llengua catalana, com a llengua pròpia i com a factor de cohesió social i generador d'oportunitats.

Això suposa la necessitat de garantir una oferta formativa àmplia i flexible, que permeti donar resposta a les diferents disponibilitats de temps de les persones però també adaptar les metodologies als diferents perfils. Més enllà de la importància fonamental de l'oferta formativa, el procés d'aprenentatge de la llengua depèn de la voluntat individual, però també de la implicació i la complicitat del conjunt d'actors socials. El teixit associatiu està fent una important tasca en aquest sentit, arribant a moltes persones de tots els barris de la ciutat per promoure i facilitar l'aprenentatge de la llengua. Tanmateix, calen més actuacions específiques per promoure espais de trobada i socialització que facilitin i estimulin l'aprenentatge de la llengua.

Per altra banda, una de les conseqüències de l'augment de la diversitat cultural dels darrers anys és, sens dubte, el multilingüisme. Aquesta realitat suposa un gran capital per a la ciutat que hem de posar en valor i aprofitar al màxim a tots els nivells. Per aquest motiu es necessiten polítiques que permetin preservar i aprofitar aquest multilingüisme com un valor de diversitat i una oportunitat que, a més, facilita els lligams i la comunicació amb la resta del món.

Per tal de preservar i fomentar aquesta riquesa lingüística, la ciutat apostarà pel manteniment i l'aprenentatge de les llengües d'origen dels barcelonins.

El pas de l'aïllament a la comunicació entre persones de diferents orígens només serà possible si es comparteixen els codis comunicatius, facilitadors indispensables per a l'apropament i les relacions entre tots els ciutadans.

Garantir l'aprenentatge de les llengües comunes fent un especial èmfasi en el coneixement del català com a factor de cohesió i generador d'oportunitats

Compartir unes mateixa llengua o llengües és una condició necessària per transcendir les dificultats

comunicatives motivades per les diferències culturals i per tal de promoure la interacció entre les persones de diferents orígens. Sense compartir una mateixa llengua, la interacció es fa difícil.

4.1 Seguir impulsant el coneixement del català en col·laboració amb el Consorci de Normalització Lingüística i facilitar l'aprenentatge del castellà en col·laboració amb el teixit associatiu de la ciutat.

4.2 Adaptar el coneixement de les llengües per sectors professionals de manera que, al mateix temps que s'aprèn la llengua, es reforci la capacitat professional.

Exemple:

- Cursos i materials vinculats a l'àmbit de l'atenció de persones grans, a determinats serveis i sectors comercials, etc.

4.3 Dur a terme polítiques específiques d'oferta de cursos de català per a col·lectius en els que es detecti un baix coneixement del català, per tal d'evitar que ningú a Barcelona, per cap motiu, quedi exclòs del seu coneixement.

Exemples:

- Materials i cursos de nivell bàsic pel col·lectiu xinès i pakistanès.
- Dur a terme accions de difusió de l'oferta de cursos mitjançant els mitjans especialitzats dels col·lectius immigrants.

Posar en valor el multilingüisme actual i fomentar el manteniment i aprenentatge de les llengües d'origen

El multilingüisme és, sens dubte, un gran actiu estratègic per a la ciutat que hem de poder aprofitar i traduir, per exemple, en millores de la nostra competitivitat. També és important que les persones que venen de fora i han d'aprendre la nostra llengua, comprovin com la societat d'acollida també valora la seva llengua d'origen.

4.4 Facilitar l'ensenyament de les llengües d'origen a les escoles – fora de l'horari lectiu – i sempre que respongui a una demanda dels pares i mares.

4.5 Programa per capacitar com a “divulgadors qualificats ” de les seves llengües d'origen i dotar d'eines a persones dels col·lectius immigrants per tal d'impulsar l'ensenyament de les llengües d'origen.

4.6 Elaboració del protocol de traducció en llengües estrangeres de l'Ajuntament de Barcelona.

Posar en valor els espais comuns d'interacció on es potenciï l'ús social del català a través de la vivència i l'intercanvi personal

Per aprendre una llengua, a part d'assistir a les classes i d'estudiar, és important tenir l'oportunitat de practicar-la. Per això són importants els programes i espais que promouen la interacció i la socialització per facilitar-ne l'aprenentatge.

4.7 Promoure i donar suport als diferents programes de parelles lingüístiques existents a la ciutat, tant d'intercanvi de català com de llengües d'origen de les persones immigrants.

4.8 Donar suport als programes d'intercanvi lingüístic de grup.

4.9 Potenciar l'Espai Llengua i Cultura com a referent per a la difusió d'activitats culturals en català entre els alumnes que l'estan aprenent i com a espai de dinamització intercultural.

5. DIVERSITAT CULTURAL DE LA DIVERSITAT CULTURAL A L'ENRIQUIMENT CULTURAL

Barcelona és una ciutat que es renova dia a dia, incorporant de forma permanent els nous elements que van conformant la seva pròpia identitat i la seva tradició. La diversitat cultural existent a Barcelona posa de relleu la riquesa de la nostra ciutat i demana, alhora, una gestió que posi l'èmfasi en els elements comuns, que fomenti el diàleg i l'intercanvi.

De la mateixa manera que volem reconèixer la diversitat cultural existent, hem de posar en valor el patrimoni cultural de la ciutat. Aquest és un capital ric i divers, resultat de moltes aportacions imbricades en el temps a través del diàleg i de la convivència. En aquest sentit, el paper de les arts, en tant que generadores de coneixement, creació, exploració, diàleg i debat, esdevé de cabdal importància. Potenciar el desenvolupament creatiu dels ciutadans i la difusió i l'accés a la cultura de la diversitat

de públics i creadors que comprèn la ciutat es presenta com un dels grans reptes de futur.

Promoure el reconeixement de la diversitat cultural de Barcelona sobre la base del patrimoni cultural de la ciutat i promovent la interacció, el coneixement i el diàleg intercultural

Perquè la diversitat cultural es tradueixi en enriquiment cultural és fonamental, en primer lloc, reconèixer i posar en valor aquesta diversitat. Però perquè es produeixi un procés real d'enriquiment, és imprescindible que hi hagi interacció, diàleg i in-

tercanvi cultural, sobre la base del patrimoni cultural de la ciutat, de manera que aquest s'enriqueixi i sigui compartit per tothom.

5.1 Fomentar el coneixement de la història i el patrimoni cultural de la ciutat a tots els ciutadans i en especial als nous, visibilitzant les aportacions que al llarg de la història han fet persones i col·lectius procedents de diversos orígens.

Exemples:

- Disseny d'exposicions sobre la història i patrimoni cultural de la ciutat.
- Incorporar al contingut dels cursos de llengua i als materials i les sessions d'acollida referències a la història de la ciutat i el seu patrimoni cultural.

5.2 Impulsar i donar suport a projectes que visibilitzin i posin en valor la diversitat cultural de la ciutat, amb l'objectiu de fomentar el coneixement mutu, la interacció i l'intercanvi.

Exemples:

- A través de la línia de subvencions d'interculturalitat, prioritzar aquells projectes que posen l'èmfasi en el coneixement i intercanvi cultural, promovent una interacció real entre persones de diferents orígens.
- Incloure les festivitats de determinats col·lectius al calendari festiu de la ciutat, incentivant la seva obertura a tota la ciutadania.

5.3 Creació de la Xarxa Intercultural de Barcelona que inclogui entitats i agents culturals de tota la ciutat amb el compromís de fomentar el diàleg intercultural.

Una xarxa d'equipaments culturals compromesos amb la diversitat en la seva estructura, en el seu discurs i en el seu apropament a tota la ciutadania

Les funcions de les institucions culturals públiques, com ara promoure el patrimoni cultural de la ciutat, impulsar la difusió i l'accés a la cultura i vetllar per

la creació i la indústria cultural de Barcelona, s'han vist directament modificades per l'increment de la diversitat cultural. Cal definir noves estratègies i pensar en nous projectes.

5.4 Establir un ferm compromís de respecte i reconeixement de la diversitat cultural existent potenciant la seva representativitat real en els espais i òrgans de decisió de l'Institut de Cultura de Barcelona i en la narrativa de la comunicació de l'agenda cultural de la ciutat.

5.5 Crear noves formes de treball en xarxa per detectar interessos, necessitats i cercar sinèrgies amb nous circuits i espais de trobada, intercanvi i interrelació entre els nous artistes i entitats culturals, els equipaments, les institucions i altres agents culturals.

5.6 Promoure noves funcions dels equipaments culturals (centres culturals, biblioteques, fàbriques de creació...) com a espais potenciadors de la interacció, producció i creació sorgida a partir de la col·laboració entre persones de diferents orígens.

Ampliació de les oportunitats i l'accés a les pràctiques culturals per a tota la ciutadania

Hi ha alguns exemples de com la participació de persones d'arreu en les celebracions i festes ciutadanes pròpies del patrimoni cultural tradicional i popular (La Mercè, la Cavalcada de Reis, el Carnaval, etc.) les han convertit en oportunitats per a la interacció i el gaudi en espais públics de la ciutat. Però cal anar molt més enllà i garantir una agenda cultural ciutadana que sigui un reflex de la diversitat existent, alhora que es potencien les oportunitats de gestió, creació, producció, consum i formació de cultura per part de tota la ciutadania.

5.7 Afavorir programacions i itineraris culturals que tinguin en compte la diversitat en àmbits com les arts escèniques (teatre i dansa), la música, el disseny, la creació audiovisual i les

festes, així com en els esdeveniments culturals periòdics (per ex. El Festival Grec).

5.8 Fomentar la gestió del patrimoni cultural amb una visió plural (organització de les col·leccions dels museus, interrelació amb els països d'origen, treball de públics).

5.9 Incorporar criteris que promoguin la igualtat d'oportunitats en convocatòries d'ajudes públiques per:

- **Impulsar projectes de producció cultural basada en el mestissatge, la interculturalitat i la innovació creativa.**
- **Impulsar creadors/artistes/entitats culturals amb bagatges culturals d'arreu que resideixin a la ciutat.**
- **Impulsar els projectes que utilitzin les arts i els processos creatius comunitaris com a elements transformadors i potenciadors de la interacció i la convivència als barris.**

6. ENTORN URBÀ DE LA CONSTRUCCIÓ DE CIUTAT A LA VIDA DE BARRI

En aquests darrers 30 anys d'ajuntaments democràtics i d'una consciència generalitzada de superar dèficits i mancances històriques, la pràctica i acció urbanística a Barcelona ha donat peu a un reconeixement generalitzat més enllà de les nostres fronteres i a un imaginari col·lectiu, anomenat Model Barcelona, com a expressió sintètica d'una manera de fer.

Una manera de fer que a grans trets respon a tres principis generals:

L'existència d'un consens i complicitat entre els tres actors principals implicats en la construcció de la ciutat: el sector públic, el sector privat i la ciutadania. Un consens que es va construir sobre la base d'un objectiu comú i que es va expressar, en termes urbanístics, en la definició d'uns estàndards de qualitat urbana, tant en la construcció, la millora i ampliació de l'espai públic, com en la superació de dèficits en barris perifèrics de la ciutat com a factors preventius de processos segregadors, així com en la modernització i integració de les grans infraestructures de la ciutat.

Segurament, en part i gràcies a aquesta estratègia, la ciutat ha pogut acollir en pocs anys a milers de

persones procedents d'arreu sense que es produïssin situacions destacables o irreversibles de segregació urbana o aïllament social.

Avui en dia, part del marc socioeconòmic en el que es va produir el Model Barcelona ha canviat radicalment i els principis d'una manera de fer i entendre la construcció de la ciutat s'hi han d'anar adequant.

Per aquest motiu, en la definició d'una estratègia global de ciutat com és el Pla Barcelona Interculturalitat, que posa el focus en el concepte d'interacció i en els elements comuns en un context de major diversitat, adquireix una gran rellevància l'anàlisi sobre les polítiques que intervenen en la definició de la construcció física de la nostra ciutat i de la seva transformació.

Una pràctica urbanística que incorpora els debats de la construcció social i cultural a la construcció física de la ciutat.

Seria equivocat no posar en valor tot allò aconseguit, i encara vigent, d'un estil propi de fer ciutat,

però també ho seria considerar la definició del projecte comú, com la mera continuació d'una visió unívoca d'allò que és fer ciutat.

6.1 Desenvolupar noves eines de diagnosi que integrin el dinamisme dels processos urbans i les visions i interpretacions diverses.

Exemples:

- Incorporar nous indicadors en la diagnosi del territori prèvia a les actuacions que permetin:
  - aprofundir en l'anàlisi de la realitat sociocultural i en els canvis i evolucions que es van produint.
  - integrar la percepció i coneixement que fan del seu barri i del conjunt de la ciutat els diferents grups i agents socials.
- Aprofitar la proximitat al territori dels serveis tècnics dels districtes, actuant com a observadors privilegiats i propiciant espais de trobada entre aquests i els serveis tècnics del sector d'urbanisme.

6.2 Incorporar persones responsables de la pràctica urbanística a la ciutat al conjunt de taules interdepartamentals de l'Ajuntament per reforçar la transversalitat en l'aplicació del conjunt de polítiques urbanes i socials.

Exemples:

- Taules transversals en les que es podria incorporar a representants de l'àrea d'urbanisme, com per exemple:
  - Taula d'espai públic
  - Taules per la convivència
  - Taula transversal d'immigració
  - Altres
- Potenciar i normalitzar les relacions bilaterals, a mode de ponts de diàleg, entre l'àrea d'urbanisme i altres àrees de l'Ajuntament.

6.3 Integrar a la pràctica urbanística l'escala del barri, aquella de major quotidianitat per reconstruir el diàleg, el consens i la complicitat amb la ciutadania.

Exemples:

- Posar en valor les accions "individualitzades", atenant a les realitats i singularitats dels barris, en el

marc d'una estratègia global de ciutat. Es pot partir d'un "projecte comú", d'una idea força global, amb diverses expressions adequades a cada context.

- Aprofundir en la pràctica dels processos participatius – introduir noves formes, i adequar-los per garantir la representativitat de la diversitat sociocultural de l'entorn sobre el que es vol intervenir.

Una definició renovada de l'espai públic – espais de relació – com a element consubstancial de la idea de ciutat i d'espai de trobada i generador de ciutadania

L'augment de la diversitat cultural ha aportat, entre d'altres factors, noves i antigues maneres d'estar i utilitzar l'espai públic, els equipaments, el comerç – *la planta carrer* –, reforçant el seu important rol socialitzador i que, per tant, planteja noves complexitats que cal abordar.

6.4 Revisar les tipologies arquitectòniques, principalment pel que fa a l'estructura i forma de la planta baixa, tant dels edificis d'habitatges com els d'oficines i dels equipaments, tenint present el seu impacte en la definició i el caràcter dels espais públics adjacents.

Exemples:

- La permeabilitat visual de les plantes baixes pot ser un element que porti seguretat als usuaris d'un espai públic.
- Els espais d'entrada dels equipaments poden integrar-se a l'espai públic en determinades situacions en que es produeix una aglomeració de persones (entrades i sortides d'escoles o d'altres).

6.5 Adoptar el concepte de *planta carrer* a les eines de gestió de l'espai públic (dimensió, disseny, mobiliari urbà, manteniment, disposició dels aparcaments) i a les eines de gestió de la planta baixa (façanes, usos), tenint present la relació entre aquests dos espais, el públic i el privat, en planta baixa, incorporant criteris de

flexibilitat i adaptabilitat a situacions diverses (per barris o, fins i tot, per carrers).

Exemples:

- La concentració d'uns determinats usos en planta baixa poden provocar una pressió excessiva sobre l'espai públic adjacent a un determinat carrer per la seva configuració (massa estret, poc accessible). O, al contrari, una planta baixa més diversificada en usos i en activitats pot potenciar l'ús de l'espai públic adjacent com a punt de trobada i de relacions.
- Evitar la concentració de determinats comerços que puguin contribuir a estigmatitzar una determinada zona o generar un cert rebuig. Per contra, potenciar la barreja contribueix a normalitzar l'oferta comercial de tota mena i contribuir a modificar percepcions i l'imaginari sobre la mateixa zona.

6.6 Integrar les polítiques socials a la construcció dels equipaments socials o dels espais públics.

Exemples:

- Incorporar als espais públics elements que contribueixin a generar la interacció espontània entre els seus usuaris: ludoteques als parcs infantils, oferta específica per a joves, circuits de bici o de salut.

- La llei de barris recull propostes de caràcter urbanístic, social i econòmic que sovint s'aborden de manera excessivament segregada. Es tractaria d'aprofitar la construcció física d'un equipament de referència per potenciar les xarxes socials existents o construir-ne de noves.

Una intervenció pública des de la pràctica urbanística i les polítiques d'habitatge que afavoreixin la llibertat real de residència i la possibilitat de varietat social urbana

6.7 Una política pública d'habitatge única per a tothom, que afavoreix la integració als barris i la cohesió social, evitant la segregació territorial de col·lectius.

6.8 Promoure la cultura del lloguer com a forma d'accés assequible a l'habitatge, facilitant informació i assessorament a través de la xarxa d'Oficines d'Habitatge.

6.9 Reforçar les polítiques destinades a la rehabilitació dels habitatges, per tal d'evitar processos de marginació i segregació urbana i per a la millora de la qualitat i condicions de vida de les persones.

7. CONVIVÈNCIA DE LA INDIFERÈNCIA A LA CONVIVÈNCIA

Barcelona ha acollit gairebé 250.000 nous residents d'arreu del món en els darrers deu anys. Tot i això, podem afirmar que, en general, a tots els barris de la ciutat s'hi produeix un nivell de convivència quotidiana molt acceptable.

Fomentar la responsabilitat cívica i abordar de manera pro activa les complexitats que es deriven de l'augment de la diversitat cultural és fonamen-

tal per mantenir uns bons nivells de convivència.

La relacions i el contacte entre persones a una gran ciutat com Barcelona genera tot tipus de interaccions. Sovint aquesta interacció té un caràcter positiu, però també hi ha conflictes de molt diversa categoria on la variable origen pot ser un factor que afegeix una major complexitat. A Barcelona, una ciutat caracteritzada per la seva vitalitat i elevat con-

tacte entre ciutadans, es produeixen conflictes de molt diversa índole: entre joves que volen fer esport a una plaça i gent gran, entre els que volen gaudir de l'oci nocturn i els veïns que volen dormir, entre ciclistes i vianants, i també conflictes en els que la situació de vulnerabilitat social i la manca d'adaptació al nou context poden ser factors agreujants. Per això cal ser rigorós e l'analitzar-ne les causes. No necessàriament un conflicte o problema entre dos veïns de la ciutat, en el que una de les parts és d'origen estranger, implica un conflicte derivat de l'augment de la diversitat a la ciutat. Sovint es tracta, simplement, d'un conflicte entre dos veïns.

La importància de conèixer i complir les normes de convivència

L'arribada de persones d'arreu del món ha generat sovint situacions noves d'utilització dels espais públics, a l'àmbit relacional o a les escales de veïns, que poden generar tensions i provocar petits conflictes en la convivència quotidiana. De vegades aquests problemes són provocats pel desconeixement de les normes per part dels nous residents, a la vegada que el desconeixement, les pors i la manca de relació ajuden a sobre dimensionar, en el conjunt de la població, la intensitat d'aquestes tensions. En aquest context, el coneixement i el compliment de les normes de convivència per part del tots els ciutadans és la principal garantia per a la canalització pacífica dels conflictes.

7.1 Ampliar els continguts sobre les normes de convivència a les sessions informatives d'acollida i a tots els espais informatius adreçats a persones novingudes.

7.2 Promoure la incorporació de la figura de "gestor d'espai públic" que promogui l'establiment de normes i pautes de regulació d'us dels espais públics.

Exemple :

- Aquesta figura s'ha d'entendre com un element d'empoderament de la xarxa d'entitats i d'usua-

ris que, en la seva apropiació de l'espai públic, és capaç d'harmonitzar les pautes i condicions d'ús de l'espai (Ex: Parc Trinitat)

7.3 Explicar la diversitat cultural existent a Barcelona i treballar per assumir-la i posar-la en valor, de manera que el conjunt de la ciutadania no la percebi com quelcom que va contra la convivència ciutadana.

Exemple:

- Campanyes d'educació i sensibilització en la diversitat.

Apostar per la prevenció i aprofundir en noves fórmules de resolució pacífica dels conflictes

7.4 Promoure programes que tinguin en el sentiment de pertinença al barri l'element central de capacització per encarar, en cas que es produeixin, la resolució i gestió dels conflictes.

Exemples:

- Ampliar els programes de suport a les comunitats de veïns i veïnes.
- Impulsar iniciatives que permetin recuperar, posar en valor i compartir entre els veïns la memòria històrica del barri.

7.5 Incorporar als programes d'intervenció en medi obert el treball transversal dels diferents professionals que intervenen per promoure la resolució pacífica de conflictes.

Exemple:

- Reforçar, tot evitant duplicitats, el treball desenvolupat als espais públics per Educadors de carrer, Guàrdia Urbana, Tècnics a Partir del Carrer, el Servei de Gestió de Conflictes, mediació intercultural, els Tècnics de Barri.

7.6 Impulsar en els àmbits quotidians dels joves (Instituts, Escoles, Casals de Joves i moviment associatiu juvenil) espais de socialització compartida.

Exemple:

- Promoure iniciatives entre els joves que donin a conèixer els serveis, recursos i equipaments del barri (esportius, de lleure, culturals etc.) per aprofitar-los millor i reforçar els espais d'interacció en el propi barri.

Estimular la complicitat entre els veïns i veïnes dels barris per reforçar la convivència

La millor manera per trencar les barreres entre les persones i reforçar els valors de la convivència és a través de l'experiència i el contacte personal.

7.7 Creació d'espais veïnals de convivència de barri per tal de crear un entorn favorable a la convivència entre tots els veïns i veïnes.

Exemple:

- Traslladar a altres barris de la ciutat l'experiència de les Taules de Convivència (Trinitat Vella, Poble Sec...) a les que hi formen part les diferents associacions del barri per facilitar el diàleg

i l'abordatge dels problemes i per promoure el coneixement i els projectes compartits.

7.8 Promoure la participació quotidiana i l'associacionisme a nivell individual dels nous veïns i veïnes d'origen estranger en els àmbits de relació i participació cívica de barri.

Exemple:

- Donar a conèixer les activitats a l'espai públic als barris i aconseguir la participació dels nous veïns i veïnes a les festes majors de barri, els carnivals, les mostres d'entitats de barri, etc.

7.9 Crear espai d'intercanvi, coneixement i trobada entre diferents experiències de barris, per analitzar les diferents realitats convivencials, fomentant un sentit de pertinença a la ciutat.

Exemples:

- Fer trobades entre els membres de Taules de Convivència de dos o més barris diferents per conèixer i comparar les diferents realitats convivencials dels barris.
- Promoure i divulgar les bones pràctiques a nivell de barri a la resta de la ciutat.

8. RUMORS I ESTEREOTIPS: DE L'ESTEREOTIP AL CONEIXEMENT

L'augment de la diversitat sociocultural de la ciutat en tan poc temps facilita la consolidació d'estereotips que sovint deriven en prejudicis. Els estereotips no són en si mateixos positius o negatius, són imatges mentals molt simplificades de realitats complexes, com ara de col·lectius que comparteixen algunes característiques o qualitats. El problema és que l'estereotip fàcilment deriva en prejudici, és a dir, en el procés de jutjar o de crear-se una opinió (positiva o negativa, encara que normalment negativa) sobre una persona o un col·lectiu sense que estigui fonamentada en una experiència directa o real. El fet de prejutjar és una actitud que es pot

observar a tots els àmbits i activitats de la societat, a qualsevol grup social i a qualsevol grup d'edat, i implica una manera de pensar íntimament relacionada amb comportaments o actituds de discriminació. El prejudici acostuma a suposar una actitud més aviat hostil cap a una persona que pertany a un determinat grup, amb la presumpció de que posseeix les qualitats negatives o positives atribuïdes al grup. Per tant, l'origen dels prejudicis es troba en el desconeixement. Precisament aquest desconeixement, juntament amb la desconfiança o la por, s'han identificat durant el procés participatiu del Pla Barcelona Interculturalitat com una de les principals

barreres que dificulten la interacció i les relacions entre persones de diferents orígens culturals. Per aquest motiu és tant important que una estratègia que es basa en l'enfocament intercultural i que persegueix fomentar la interacció positiva entre les persones, impulsi mesures concretes destinades a combatre els estereotips i els prejudicis.

Prevenir i combatre els estereotips des de la informació i el debat ciutadà.

Promoure el coneixement i l'accés a la informació de tots els ciutadans sobre les característiques i naturalesa dels canvis socials que viu la ciutat com a conseqüència de l'augment de la immigració i de la diversitat cultural, fent èmfasi en aquells aspectes que incideixen més en la consolidació dels estereotips.

8.1 Difondre més i millor informació a la població barcelonina sobre la diversitat cultural existent a la ciutat així com a la població nouvinguda respecte de les característiques socials i culturals de la ciutat.

8.2 Impulsar un programa de "Debats ciutadans" per tota la ciutat que, mitjançant una dinamització dirigida, tindrà com a objectiu reflexionar, debatre i rebatre idees estereotipades entorn a la diversitat cultural.

8.3 Disseny d'una estratègia de ciutat contra els rumors negatius i sense fonament que dificulten la convivència en la diversitat, a partir del treball en xarxa amb diferents actors i entitats socials, promovent la figura de "l'agent actiu antirumors".

Exemple:

- Impulsar la Xarxa antirumors utilitzant i difonent diversos materials com ara el "Manual contra rumors i temes".

Prevenir i combatre els estereotips i prejudicis a partir del contacte i la interacció en espais compartits

Sense interacció, sense contacte directe entre les persones, no és possible combatre la formació d'estereotips. En l'actual context, es fa necessària la promoció d'espais on sigui possible la trobada, l'intercanvi i el coneixement mutu.

8.4 Promoure iniciatives que permetin aprofitar els espais compartits que ja existeixen per promoure la interacció i combatre els estereotips (a les places, als mercats, a les ludoteques, als parcs, etc.).

8.5 Impulsar un programa específic per a la creació d'espais temporals compartits per facilitar la trobada, sobretot en aquells entorns en que es detectin situacions de risc d'aïllament o segregació.

8.6 Ampliació del projecte d'Acompanyament als Nuclis Familiars Reagrupats per incorporar la perspectiva intercultural promovent espais de trobada entre joves nouvinguts i autòctons, facilitant el trencament d'estereotips i la incorporació dels primers en els equipaments, serveis i espais de participació de joves als barris.

El paper cabdal dels mitjans de comunicació per evitar la consolidació i reforç dels estereotips

Els mitjans de comunicació tenen una important responsabilitat en la formació d'imatges i esquemmes en l'imaginari col·lectiu, especialment en relació a la immigració i la diversitat cultural. El seu paper cabdal els converteix en agents d'acció amb els que cal establir línies de complicitat i col·laboració per combatre els estereotips i prejudicis.

8.7 S'impulsaran iniciatives de col·laboració amb mitjans per proporcionar informació i recursos amb la finalitat de facilitar la seva tasca en la comunicació d'informacions relacionades amb la diversitat cultural.

8.8 Es donarà suport a iniciatives que treballin per oferir un tractament rigorós de les notícies i contra la difusió d'estereotips, així com accions

de valorització positiva de les bones pràctiques a l'àmbit comunicatiu.

8.9 Treballar pel reconeixement i normalització dels nous mitjans i canals de comunicació- els especialitzats en públic immigrant i/o d'ús de noves tecnologies (xarxa Internet, etc.) - integrant-los a les estratègies comunicatives com espais importants d'informació i comunicació a la ciutat.

9. VITALITAT SOCIAL DELS INTERESSOS COMUNS ALS ESPAIS COMPARTITS

Quan es produeix un augment important de la diversitat sociocultural d'una ciutat en poc temps, augmenta el risc de que es produeixin processos segregadors o de fragmentació social. Per mantenir la convivència i la cohesió social és imprescindible minimitzar al màxim aquestes tendències, promovent la socialització normalitzada de la diversitat a tots els àmbits i sectors socials de la ciutat. Aquesta socialització depèn de moltes variables, però n'hi ha una que és fonamental i que fa referència al grau de vitalitat social de la ciutat. Evidentment, en aquest concepte hi podem incloure molts elements de la vida social de la ciutat però, a Barcelona, hi podem identificar tres àmbits que sintetitzen molt bé aquesta vitalitat social i que juguen un paper transcendental en el procés de reforçar la convivència en la diversitat.

En aquest sentit, la riquesa del teixit associatiu de la ciutat és la millor mostra d'aquesta vitalitat, perquè simbolitza el compromís de molts ciutadans en la defensa d'interessos comuns. L'associacionisme veïnal, comercial, de treballadors, de mares i pares a les escoles, d'activitats i interessos econòmics i culturals o d'entitats compromeses amb diversos objectius socials com l'acollida, són espais claus de participació i implicació en els assumptes col·

lectius de la ciutat. Per altra banda, les persones que han anat arribant a la nostra ciutat en els darrers anys també han creat noves realitats associatives que cal tenir molt presents pel dinamisme i enriquiment que suposen de la vitalitat social de la ciutat. Tampoc podem oblidar el nou protagonisme guanyat des d'Internet amb les xarxes socials i plataformes virtuals com a noves formes de comunicació i participació socials.

Un altre àmbit que es configura com a clau en els processos de socialització, sobretot en el cas dels joves, és l'esport. Barcelona té una llarga tradició com a ciutat esportiva i una àmplia i rica xarxa d'equipaments, serveis i esdeveniments populars esportius. Sens dubte, l'esport i els valors positius que genera en termes de solidaritat, esforç i esperit col·lectiu, és un dels millors espais per afavorir la interacció i el coneixement mutu i cal que aprofitar-lo al màxim.

Finalment, la vitalitat social d'una ciutat també la representa el nombre i el dinamisme dels seus equipaments socioculturals de proximitat com ara les biblioteques, els centres cívics, centres culturals o casals de tot tipus. Aquests tres àmbits, com ja s'ha demostrat, esdevenen espais fonamentals per

afavorir la convivència, la cohesió i el sentit de pertinença a la ciutat.

El teixit associatiu com a base de la participació i el compromís ciutadà per a la convivència en la diversitat

Potenciar el teixit associatiu de la ciutat és clau per treballar una convivència on cadascú sigui protagonista i responsable de la organització i la recerca de solucions per als interessos comuns, facilitant el coneixement i el reconeixement mutu.

9.1 Impulsar estratègies de suport per a la incorporació de persones de diferents procedències a les xarxes associatives de la ciutat (associacions de comerciants, veïns, pares i mares etc.), així com de les entitats de col·lectius d'origen immigrant a les xarxes associatives i òrgans participatius, facilitant l'intercanvi, el coneixement i la col·laboració entre les diferents entitats.

Exemples:

- Incorporar les entitats de persones d'origen immigrant als consells participatius sectorials com el de Dones, Joventut, etc.
- Establir noves formes de treball amb la xarxa comercial de la ciutat per promoure mecanismes potenciadors de la interacció i cooperació entre el comerç autòcton i el d'origen immigrant.

9.2 Proporcionar formació i eines pràctiques a les entitats i actors del territori per tal que incorporin la perspectiva intercultural en la seva tasca quotidiana als barris.

9.3 Incorporar les noves formes i dinàmiques sorgides des dels moviments socials i associatius existents a la xarxa Internet (plataformes virtuals, etc.) en l'estratègia intercultural de la ciutat, especialment amb la població jove.

L' esport com a eina fonamental generadora d'oportunitats per facilitar la interacció i la socialització

L' esport és una important eina d'integració i participació social, que permet la trobada, l'apropament i l'establiment de relacions solidàries i col·laboradores.

9.4 Facilitar l'accés i l'ús de les instal·lacions esportives i els seus serveis al conjunt de ciutadans en igualtat de condicions i incentivar la participació de residents de diverses procedències en activitats de trobades esportives a la ciutat així com en les lligues federades convencionals.

Exemples:

- Revisar les condicions d'accés a clubs i entitats així com els horaris dels equipaments per facilitar-ne el seu ús.
- Oferir activitats de presa de contacte amb els serveis esportius que, dissenyades i adreçades inicialment només a un col·lectiu determinat, permetin després l'accés a l'activitat física de forma inclusiva i normalitzada.
- Facilitar la inclusió de nois i noies a l'esport reglat, promovent canvis en la legislació actual que posa traves a la participació dels joves estrangers.

9.5 Donar resposta a les necessitats sorgides com a conseqüència de l'arribada de noves modalitats esportives, facilitant la seva pràctica i adaptant, quan sigui necessari, els espais esportius existents o valorar la necessitat de crear-ne de nous.

9.6 Impulsar projectes que, sobre la base de l'esport, afavoreixin la interacció entre joves d'origens diversos especialment en aquells entorns urbans amb majors concentracions de població immigrada i risc d'aïllament o segregació.

Exemples:

- Impulsar projectes de pràctica esportiva en horari extraescolar i durant les vacances que promoguin la participació de joves i alumnes de centres escolars en entorns amb percentatges elevats de residents d'origen estranger.
- Promoure la creació d'equips esportius interculturals.
- Implicar clubs esportius importants de la ciutat, com el Barça i l'Espanyol, en la promoció d'iniciatives de sensibilització i promoció de la convivència en la diversitat a partir de l'esport.

Els equipaments socioculturals municipals de proximitat com a espais que faciliten la trobada i la interacció

Els equipaments socioculturals municipals de proximitat (biblioteques, centres cívics, centres culturals, casals de barri, de gent gran, de joves...) tenen un paper clau com a facilitadors de la convivència a través de les activitats que s'hi desenvolupen, tenint com a objectiu respondre a les necessitats del barri i ser reflex de la seva diversitat.

9.7 Impulsar un nou programa de ciutat per a la promoció de la interacció i el diàleg intercultural en el conjunt de centres cívics de la ciutat, aprofitant el seu valor com a equipaments de proximitat i generadors de recursos i activitats que faciliten la convivència i la creativitat.

9.8 Reforçar l'important rol cohesionador que tenen les biblioteques públiques de Barcelona com a espais compartits de coneixement i trobada, a partir d'uns interessos compartits i d'uns serveis i activitats que s'han anat adaptant a la diversitat sociocultural dels barris.

Exemples:

- Ampliar els programes de cooperació amb altres agents de la ciutat que treballen de manera específica per a la cohesió social i la interculturalitat.
- Treballar pel foment i coneixement del català entre la població nouvinguda.
- Valorar en els processos de selecció de personal els coneixements d'altres llengües i cultures, per incorporar a les biblioteques professionals amb bagatges culturals diversos.

9.9 Donar suport a la incorporació de la perspectiva intercultural al conjunt d'activitats que es realitzen als casals de barri, joves i gent gran de la ciutat.

10. DESENVOLUPAMENT: DE LA DIFERÈNCIA A L'EXCEL·LÈNCIA

L'augment de la diversitat sociocultural a Barcelona és un fet estructural que planteja reptes però també moltes oportunitats que cal potenciar. En el context de la globalització en el que les ciutats també competeixen en els mercats globals per estimular les seves economies, la diversitat cultural apareix cada vegada més com un actiu estratègic, però que cal gestionar. Empreses, universitats, centres de recerca, infraestructures científiques i tecnològiques, centres culturals, indústries creatives, etc. esdevenen espais en els que la diversitat apareix

com una necessitat real per tal d'assolir models d'excel·lència. Barcelona vol ser una ciutat capdavantera en la seva aposta per la innovació i la creativitat, i això ens exigeix apostar clarament per treure el màxim profit de la nostra diversitat. Treure profit del talent, sigui quin sigui el seu origen. Però això també implica treballar per garantir aspectes tant importants com la igualtat de condicions, evitar pràctiques discriminatòries i aprofundir en la gestió de la diversitat en uns espais laborals cada vegada més multiculturals. L'aposta per la interculturalitat a

la ciutat ha de ser, també, un element important del procés de la transformació de Barcelona en Ciutat del Coneixement.

La diversitat cultural com un actiu estratègic que no ens podem permetre el luxe de no aprofitar

La major diversitat a la nostra ciutat esdevé un actiu col·lectiu i un factor de competitivitat de les activitats econòmiques, culturals i socials de Barcelona en el context internacional.

10.1 Incorporar el concepte de diversitat com un actiu en positiu al discurs i estratègia de desenvolupament econòmic de la ciutat.

Exemple:

- Analitzar sota la perspectiva de la interculturalitat les iniciatives i sectors estratègics de la ciutat, de manera que s'afavoreixi la creació de noves oportunitats empresarials i de negoci vinculades a la diversitat.

10.2 Identificar, aprofitar i posar en valor el capital humà que ja tenim a Barcelona, sigui quina sigui la seva procedència.

Exemple:

- Promoure el desenvolupament de xarxes socials que afavoreixen la interacció entre les persones d'origen estranger de diferent procedència així com la seva relació amb el teixit social, cultural i econòmic de la ciutat.

10.3 Facilitar la incorporació a la formació superior de les persones d'origen estranger que resideixen a casa nostra.

Exemples:

- Promoure vies específiques per a la incorporació a l'ensenyament superior oficial de persones que compten amb estudis superiors al seu país d'origen, fins i tot malgrat no comptin encara amb la corresponent homologació.
- Dissenyar programes específics d'ensenyament superior no oficials per tal d'incrementar

la seva formació i possibilitant, així, que puguin obtenir el màxim rendiment de les seves capacitats, de manera que vegin incrementada la seva empleabilitat i la seva incorporació a llocs de treball de major qualitat i perspectives de futur.

Aprofitar el valor afegit de la diversitat cultural a les empreses i promoure la igualtat i la no discriminació

Es tracta de que les empreses de Barcelona i, en general, tot el món econòmic, promogui i aprofiti la creixent diversitat com a una oportunitat per esdevenir més eficaços i competitius. Tanmateix, la creixent diversitat als entorns laborals incrementa la complexitat de les relacions dins de les empreses i, per això, cal incorporar pràctiques inclusives i no discriminatòries de gestió d'aquesta diversitat.

10.4 Identificació de recursos i bones pràctiques a l'entorn empresarial respecte de l'aprofitament i gestió de la diversitat.

Exemples:

- Promoure que les empreses de Barcelona s'adhereixin a la Carta Europea de la diversitat a les empreses.
- Informar i donar suport a iniciatives de sensibilització i formació a empresaris i executius sobre la gestió de la diversitat.

10.5 Promoure instruments que donin resposta a la diversitat cultural i idiomàtica, tant a l'àmbit empresarial com al social.

Exemples:

- Suport a la creació d'equips interculturals per al foment de l'eficàcia i la productivitat empresarial.
- Donar suport a iniciatives dirigides a la generació de solucions multilingüístiques que aportin solucions a la gestió de la diversitat en el si de les empreses i també a la vida quotidiana de les persones, com és el cas del Projecte Lingua Mon-Casa de les Llengües, al Districte 22@.

10.6 Promoure el desenvolupament de xarxes professionals i empresarials interculturals.

Exemples:

- Suport a la creació de xarxes socials que afavoreixen la integració a la ciutat dels nousvinguts i que alhora possibilitin l'establiment de ponts econòmics amb els països d'origen.
- Crear instruments i espais que facilitin el contacte i la col·laboració entre el teixit econòmic tradicional de la ciutat i nous pols econòmics vinculats a xarxes transnacionals que han aportat els nous residents.

Investigació, innovació, creativitat: eliminar les barreres que dificulten l'aprofitament de la diversitat en aquests camps

L'atracció i l'aprofitament del talent, sigui quina sigui la seva procedència, és un factor clau de la competitivitat dels territoris en un món creixentment globalitzat. La incorporació d'aquest talent d'origen divers al teixit econòmic i social d'un territori, és també un factor de cohesió social, alhora que un element que reforça la seva competitivitat.

10.7 Potenciar l'atracció de Barcelona com a lloc amb oportunitats per a la creativitat, la innovació i l'emprenedoria.

Exemples:

- Potenciació de programes específicament dirigits a l'atracció de talent creatiu i emprenedor, com és el cas del "Do it in Barcelona" reforçant la dimensió intercultural de les actuacions que es portin a terme.
- Potenciar l'atenció als aspectes vinculats a la interculturalitat en les iniciatives de suport a l'emprenedoria que porta a terme Barcelona Activa.
- Incorporar aspectes de gestió de la diversitat i d'atracció d'artistes i creatius a les fàbriques de creació cultural.

10.8 Impulsar una plataforma integral que faciliti l'arribada a la nostra ciutat d'investigadors i emprenedors d'arreu.

Exemples:

- Millorar la gestió dels tràmits necessaris per incrementar l'arribada a les universitats de Barcelona d'estudiants d'arreu del món, tan a nivell de grau com, i molt especialment, de postgrau i màster.
- Potenciar les iniciatives dirigides a facilitar l'arribada, l'allotjament i l'estada a Barcelona d'investigadors i emprenedors de qualsevol procedència.

10.9 Potenciar el coneixement de, com a mínim, tres idiomes per part del conjunt de la població, i dels infants i joves en particular.

Exemple:

- Impulsar el trilingüisme en tant que factor de competitivitat de la ciutat, però també com instrument d'integració social i acollida del talent estranger a la ciutat

6.

com-

promís

---

compromís

m 1 DR PROC CIV 1 Contracte especial formalitzat en escriptura pública segons el qual dues persones o més estipulen que una determinada controvèrsia existent entre elles sigui resolta per tercers, designats voluntàriament per aquelles, amb l'acord d'acatar-ne la decisió.

2 Escripura o acta en la qual consta el contracte esmentat.

3 p ext Resolució d'un litigi per arbitratge; transacció.

2 DR Delegació que, a fi de proveir determinats càrrecs civils o eclesiàstics, fan els electors en un o més d'ells per tal que designin qui ha d'ésser nomenat.

3 Obligació contreta per una promesa, una paraula donada, un benefici acceptat, etc. Avui no m'espereu perquè tinc un compromís. Cal un compromís social per a la conservació de la biodiversitat.

4 Situació crítica. Ja veig que t'he posat en un compromís.

EL COMPROMÍS DE L'AJUNTAMENT DE BARCELONA

L'Ajuntament de Barcelona es compromet a destinar els recursos humans, tècnics i econòmics necessaris per garantir el desplegament del Pla Barcelona Interculturalitat, i que aquest es faci de manera transparent pel conjunt de ciutadans i ciutadanes.

Per garantir aquest objectiu, l'Ajuntament prendrà les següents mesures:

1. Impulsar un programa de formació i sensibilització dels treballadors dels diferents sectors municipals i dels districtes en gestió de la diversitat i polítiques interculturals.
2. Establir una coordinació tècnica del Pla per garantir la seva implementació, desplegament i seguiment.
3. Reforçar la transversalitat establint un referent responsable a cada àmbit municipal i fer un seguiment periòdic del seu desplegament en el marc dels òrgans de govern i taules transversals existents.
4. Reforçar els canals de comunicació i els espais de col·laboració amb els Districtes per donar suport i facilitar el desplegament de les mesures en el conjunt de barris de la ciutat.
5. Adaptar el web del Pla Barcelona Interculturalitat de manera que es converteixi en un espai obert de seguiment i monitorització del desplegament del Pla, i constituir-se com un important centre de recursos de referència en polítiques interculturals.
www.interculturalitat.cat o
www.bcn.cat/plaintericulturalitat
6. Avaluar l'impacte de les polítiques del Pla a partir dels indicadors de resultats que s'annexen i que caldrà anar validant, adaptant i ampliant amb nous indicadors.
7. Elaborar un exhaustiu informe biannual amb un diagnòstic complet sobre el procés de desplegament del Pla Barcelona Interculturalitat i amb una anàlisi sobre la situació de la ciutat en termes d'interculturalitat

Finalment, l'Ajuntament també es compromet a que els seus treballadors i treballadores siguin cada vegada més representatius de la pluralitat i diversitat sociocultural de la ciutat, eliminant els obstacles que, de manera directa, o indirecta dificultin aquest objectiu.

7. annexos

Indicadors
seguiment
pla Barcelona
Interculturalitat

Participants

Indicadors seguiment pla Barcelona Interculturalitat

1. CIUTAT I DEMOCRÀCIA: DEL VEÏNATGE A LA CIUTADANIA

INDICADOR	
1.1	Nombre de residents estrangers majors de 18 amb dret de vot.
1.2	Nombre de residents estrangers majors de 18 anys inscrits en el cens electoral per a les eleccions municipals.
1.3	% residents estrangers inscrits en el cens electoral sobre el total de residents estrangers majors de 18 residents a la ciutat d Barcelona.
1.4	% participació d'electors residents estrangers en les consultes organitzades pel municipi.
1.5	Nombre i Evolució de les queixes per discriminació per raó d'origen, a la OND, sindica de greuges municipal, IRIS i Guàrdia Urbana. Tipologia de les Queixes. Segons les queixes rebudes quin drets els estrangers residents veuen més vulnerats?
1.6	Nombre i % de càrrecs amb responsabilitat política municipal d'origen immigrant o divers. Evolució.
1.7	Nombre d'associacions d'immigrants que formen part dels diferents consells de participació municipals (sectorials, de ciutat, de districte, de barri). Evolució.
1.8	Nombre de representants estrangers o d'origen estranger que formen part dels diferents consells de participació representant qualsevol tipus d'associacions.
1.9	Nombre de persones que han passat per les sessions informatives grupals al arribar a Barcelona.
1.10	Nombre i % dels residents estrangers a Barcelona segons la seva situació jurídica. Nombre i % de residents estrangers amb permís de residència permanent, temporal, altres i en situació d'irregularitat. Evolució.
1.11	Nombre de persones residents a Barcelona que accedeixen a la nacionalitat espanyola. Evolució.
1.12	Disposa l'Ajuntament de campanyes municipals per informar dels drets i dels deures dels ciutadans?.
1.13	Tenen totes les confessions religioses i creences les mateixes oportunitats de celebrar els seus rituals religiosos en espais de culte dignes i adequats a la llei?
1.14	Tenen totes les confessions religioses i creences les mateixes oportunitats de celebrar els seus rituals funeraris? Tenen totes les confessions religioses i creences les mateixes oportunitats als cementiris?

2. OPORTUNITATS: DE LES OPORTUNITATS A LA MOBILITAT SOCIAL

INDICADOR	
2.1	% estudiants estrangers que accedeixen a l'educació post-obligatòria (Batxillerat, Universitat,...)
2.2	% estudiants estrangers de segona generació que accedeixen a l'educació post-obligatòria (Batxillerat, Universitat,...)
2.3	Nombre, % i categoria professional dels treballadors de l'Ajuntament d'origen estranger o divers. Reflecteix la plantilla municipal la realitat socio-demogràfica de la ciutat? Presència de la diversitat en provisió dels serveis públics municipals, GU, Salut, mestres, biblioteques. Evolució.
2.4	Grau d'acompliment de l'Ajuntament de la directiva europea contra la discriminació.
2.5	Taxa Atur dels estrangers. Evolució. Diferencial entre les taxes d'atur dels estrangers i dels nacionals.
2.6	Renda mitja dels residents estrangers. Diferencial amb els nacionals segons categories professionals. Evolució.
2.6	Taxa atur de les segones generacions. Comparació amb taxa atur global de la seva generació.
2.7	Evolució del capital humà acumulat mig dels col·lectius immigrants. Evolució.
2.8	Nombre de persones que aconsegueixen l'homologació de titulacions acadèmiques superiors dels seus països d'origen. Evolució. Titulacions.
2.9	Evolució del fracàs / èxit escolar dels alumnes estrangers en relació a la resta d'alumnes.
2.10	Evolució del fracàs / èxit escolar dels alumnes nacionals de segona generació.
2.11	Usuaris estrangers dels serveis socials d'atenció primària de la ciutat. Evolució. Estan sobrerepresentats sobre el % de residents a la ciutat?

3. EDUCACIÓ: DE L'AULA DIVERSA A LA CIUTAT EDUCADORA

INDICADOR	
3.1	% estudiants estrangers que accedeixen a l'educació post-obligatòria (Batxillerat, Universitat,...)
3.2	Nombre d'escoles (pública/concertada/privada) amb % de residents estrangers manifestament inferior al la mitjana de la ciutat i del districte. Evolució del nombre d'escoles sense presència d'alumnes d'origen estranger.

INDICADOR	
3.3	Nombre d'escoles (publica/concertada/privada) amb un percentatge superior al, 25%, 50% , al 75% d'alumnes estrangers. Evolució de la concentració d'alumnes estrangers.
3.4	% alumnes estrangers a Infantil, Primària, ESO i Batxillerat (pública, concertada i la privada). Evolució en el temps.
3.5	Nombre i % d'alumnes estrangers als programes de garantia social i escoles taller. Evolució.
3.6	Nombre de professors que han seguit formació en temes d'interculturalitat i diversitat
3.7	S'ha creat la Taula Transversal Intercultural d'educació. Nombre reunions per any.
3.8	Nombre d' Alumnes que segueixen unitats didàctiques sobre diversitat i interculturalitat en el currículums escolars a Barcelona.
3.9	Nombre de llengües d'origen que s'estudien a les escoles de Barcelona en horari extraescolar. Quines llengües. Nombre d'estudiants apuntats. Evolució.
3.10	Nombre d'escoles i proporció (publiques/concertades/privades) que respecten la diversitat en els menús escolars.

4. LENGUA I COMUNICACIÓ: DE L'AÏLLAMENT A LA COMUNICACIÓ

INDICADOR	
4.1	Nombre d'alumnes estrangers en els diferents cursos de català del CNL, segons nivells (Basic, B, C i D). Evolució.
4.2	% d'alumnes que assoleixen el nivell mínim de qualificació de català per diferents nivells. (Basic, B, C i D)
4.2	Nombre d'alumnes que assisteixen a llengües d'origen en les escoles de Barcelona. Evolució. I Quines llengües?
4.3	Nombre de persones participants en els diferents programes de parelles lingüístiques
4.4	Nombre de participants en els diferents programes de "referents" i "Jove referent jove" a les escoles i instituts.
4.5	Ha elaborat l'Ajuntament el reglament/normativa de llengües estrangeres i comunicació?
4.6	Nombre de pàgines web dins de bcn.cat amb llengües estrangeres. Nombre de visites a aquestes pàgines. Evolució. Nombre de llengües presents a la web.
4.7	Nombre de pàgines web dins de bcn.cat que incorporen la web íntegrament en anglès i altres idiomes.
4.8	Nombre articles i notícies en TV on es presenta la diversitat i interculturalitat com a positiva, com a negativa. Evolució.
4.9	Us i coneixement (entendre, llegir, parlar) de les llengües (català i castellà) per part de residents estrangers a l'enquesta d'usos lingüístics. Evolució.
4.10	Existeix un codi ètic relacionat amb la interculturalitat i la diversitat en els medis de comunicació local?

5. DIVERSITAT CULTURAL

DE LA DIVERSITAT CULTURAL A L'ENRIQUIMENT CULTURAL

INDICADOR

5.1	Nombre entitats que formen part de la xarxa d'interculturalitat. Evolució.
5.2	La programació dels equipaments culturals municipals incorpora diversitat i la interculturalitat?
5.3	Nombre d'entrades d'espectacles del Grec venudes a residents Barcelonins estrangers?
5.4	Nombre de festes "diverses" que es celebren periòdicament en l'espai públic que s'han incorporat al calendari de festes de barri, districtes i ciutat.
5.5	Nombre de membres del consell de la cultura d'origen estranger
5.6	Nombre d'activitats culturals organitzades a Barcelona per l'ICUB (festivals, exposicions, ...) on es visibilitzi la diversitat cultural de Barcelona.
5.7	Nombre d'artistes estrangers presents a les fàbriques de creació. Evolució.
5.8	Participació de barcelonins i barcelonines d'origen estranger en les festes de la ciutat. (Mercè, cavalcada de reis, carnaval, Sant Jordi, Santa Eulàlia, ...) A nivell actiu i com espectadors.
5.9	Nombre de projectes recolzats amb criteris de diversitat i d'interculturalitat a la convocatòria de subvencions.
5.10	Nombre de reunions/taules d'intercanvi creades entre entitats i equipaments.

6. ENTORN URBÀ

DE LA CONSTRUCCIÓ DE CIUTAT A LA VIDA DE BARRI

INDICADOR

6.1	Nombre de barris de la ciutat amb un % superior de residents estrangers al 50%. Evolució.
6.2	Evolució en el temps dels indicadors de concentració i segregació espacial dels col·lectius estrangers.
6.3	Existeix representació de la diversitat en els noms i carrers de l'espai públic? Quina?
6.4	S'han Incorporat nous indicadors soci demogràfics en la planificació? Quins?
6.5	Existeix una planificació en l'espai públic per a promoure la interacció de la diversitat?
6.6	Distribució comerços regentats per estrangers en els barris. Evolució de la concentració/distribució en l'espai.

INDICADOR

6.7	Evolució dels comerços en planta baixa de proximitat. Distribució. Ubicació. Noves àrees.
6.8	Existeix regulació o moratòries en relació a determinats establiments comercials en determinades zones de la ciutat? Quines?
6.9	Nombre de lloguers formalitzats a Barcelona on el llogater és estrangers. % sobre total de lloguers formalitzats. Distribució territorial i Evolució en el temps.
6.10	Nombre i % de residents estrangers adjudicatari d'habitatge de promoció pública (en lloguer en propietat,...) Evolució.
6.11	Es celebren festes religioses i culturals diverses en espais públics oberts a totes la ciutadania?. Quines?

7. CONVIVÈNCIA DE LA INDIFERÈNCIA A LA CONVIVÈNCIA

INDICADOR

7.1	Nombre de consells o taules de convivència de barri o districte constituïdes. Composició intercultural de les mateixes.
7.2	Nombre d'atencions en les diferents programes d'escales de veïns.
7.3	Evolució del nombre de queixes rebudes a l'IRIS per aspectes relacionats amb la diversitat i la immigració? Estudi de les queixes.
7.4	Nombre d'intervencions realitzades pels equips de gestió de conflictes i prevenció relacionades amb aspectes d'immigració i diversitat. Evolució.
7.5	Nombre de treballadors / educadors / mediadors / APC que intervenen en medi obert a la ciutat.
7.6	Nombre d'intervencions per part / educadors / mediadors / A partir del carrer on estan involucrats estrangers. Evolució.
7.7	Nombre denúncies ordenança convivència (venda ambulants, venda begudes alcohòliques....) estrangers/nacionals. Evolució.
7.8	Nombre de persones que assisteixen a les sessions informatives grupals un cop arriben i s'empadronen a Barcelona. Evolució.
7.9	Nombre de "gestors d'espais públics" creats que promouen establiment de pautes de regulació en espais públics. Nombre d'espais on s'aplica aquesta figura.
7.10	Nombre de matrimonis mixtos i evolució del nombre de fills nascuts on pare o mare és estranger i el cònjuge nacional.
7.11	Nombre de llars on conviuen persones de diferents nacionalitats per barri i districte. Evolució.

8. RUMORS I ESTEREOTIPS: DE L'ESTEREOTIP AL CONEIXEMENT

INDICADOR

8.1	Evolució i % de persones a l'OMNIBUS municipal que perceben la immigració/diversitat com un problema/amença de la ciutat o bé com un problema que els afecte personalment. Per districtes.
8.2	Evolució de persones que perceben la diversitat/immigració com una oportunitat.
8.3	Evolució informe sobre notícies relacionades amb immigració (en positiu/en negatiu) als medis de comunicació local. Anàlisi i evolució.
8.4	Nombre de queixes IRIS (sistema de gestió de queixes municipal) sobre rumors relacionats amb immigració.
8.5	Nombre de seminaris/cursos de formació/sessions informatives per combatre rumors. Nombre d'assistents a aquestes accions.
8.6	Nombre i % articles en medis de comunicació on es presenta la immigració/diversitat com un problema/oportunitat.
8.7	Aplicació i nivell de respecte al codi ètic de tractament de la diversitat en el medis de comunicació.
8.8	Nombre de debats ciutadans celebrats on es tractin el tema dels rumors i estereotips. Nombre d'assistents.
8.9	Nombre d'agents antirumors que formen la xarxa d'agents antirumors. Nombre d'entitats i associacions i persones adherides.
8.10	Mostren les campanyes institucionals de l'Ajuntament la diversitat de la ciutat? Com? Tenen present tots els canals de comunicació inclosos els dels propis col·lectius d'immigrants?

9. VITALITAT SOCIAL DELS INTERESSOS COMUNS ALS ESPAIS COMPARTITS

INDICADOR

9.1	Nombre i % de comerços on el propietari es estranger i es membre d'associacions de comerç territorials (carrers, barris, zones districtes). Evolució.
9.2	Nombre i % de comerciants on el propietari es estrangers membres d'associacions gremials. Evolució en el temps.
9.3	Nombre de comerciants estrangers amb càrrecs de responsabilitats a les associacions de comerciants. Evolució.

INDICADOR	
9.4	Nombre i % d'abonats estrangers a les instal·lacions de propietat municipal. Evolució en el temps.
9.6	Participants d'origen estranger a les curses populars de la ciutat (cursa de la mercè, cursa de bombers, etc)
9.7	Nombre d'esportistes estrangers federats. Evolució. I tipologia d'esports.
9.8	Es promou des d'esports projectes i programes que promoguin la interacció entre diferents formes d'expressió de la diversitat? Quins?
9.9	Nombre i % usuaris d'origen estranger als centres cívics de la ciutat. Evolució en el temps.
9.10	Nombre i % usuaris d'origen estranger a les Biblioteques de la ciutat. Evolució en el temps.
9.11	Nombre de participants que han passat per l'espai i el programa de dinamització intercultural de llengua i cultura. Evolució.
9.12	Nombre i % de representants de les associacions de Dones que son d'origen immigrant. En les juntes directives de les associacions. Evolució.
9.13	Nombre i % de representants de les associacions de joves que son d'origen immigrant. En les juntes directives de les associacions. Evolució.
9.14	Nombre de representants de les associacions de veïns i veïnes que son d'origen immigrant. En les juntes directives de les associacions. Evolució.
9.15	Nombre de representants sindicals escollits estrangers o d'origen estranger. Evolució. Nombre d'afiliats estrangers i evolució. (en els principals sindicats)
9.16	Nombre de premis estrangers o d'origen estrangers a tot el conjunt de premis que concedeix l'Ajuntament. (medalla de la ciutat, premis dels consells municipals, premi dones,.....). Evolució.
9.17	Nombre d'estrangers amb carnets ciutadans. (carnet de Museus , Bicing, Carnet Jove, targeta Rosa, Super 3... etc.). % sobre el total de persones amb carnets. Evolució.

10. DESENVOLUPAMENT: DE LA DIFERENCIA A L'EXCEL·LÈNCIA

INDICADOR	
10.1	Taxa d'activitat emprenedora de la població estrangera. Evolució.
10.2	Nombre d'empreses de Barcelona adherides a la carta de la diversitat a les empreses.
10.3	Nombre de denúncies per discriminació per raó d'origen a les empreses. Evolució.
10.4	Nombre de projectes aollits al programa. Do it in Barcelona. Evolució.
10.5	Nombre d'artistes estrangers establerts a les Fàbriques de creació.
10.6	Nombre de residents estrangers amb titulació acadèmica superior que han aconseguit homologar la seva titulació. Evolució. Quines titulacions.

INDICADOR

10.7	Nombre de participants d'origen estranger als programes d'ocupació, capital humà i empenedoria de Barcelona Activa.
10.8	Nombre i % d'estudiants de Grau estrangers a les Universitat públiques i privades i escoles de negocis de Barcelona. Distinció per Procedències Evolució.
10.9	Nombre i % d'estudiants de postgraus, Màsters i doctorats estrangers a les Universitat públiques i privades i escoles de negocis de Barcelona. Distinció per procedències Evolució.
10.10	Nombre de pàgines web municipal que incorporen altres llengües. Evolució, quines llengües?
10.11	Com es presenta la ciutat de Barcelona al turisme i a la promoció econòmica internacional? Introdueix la dimensió de la interculturalitat com a formant part de la seva identitat? Posen en valor la diversitat?
10.12	Grau de coneixement de llengües estrangeres del conjunt de la població Barcelonina. Evolució.

- Sempre que es pugui els indicadors incorporaran el desglossament per sexe, nacionalitat i grups d'edat.

- Sempre que es pugui els indicadors es compararan amb els corresponents del conjunt de la ciutadania per establir sobrerrepresentacions o infrarepresentacions.

Llistat de participants

El Pla *Barcelona Interculturalitat* ha comptat amb la participació de diferents entitats, associacions i fundacions; col·legis professionals, centres educatius, oberts i instituts, consells sectorials i territorials, a més a més de diferents persones que a títol individual, han col·laborat mitjançant formularis, entrevistes audiovisuals i en profunditat, publicades al web del mateix pla.

Associacions i entitats

- A.D.E.G.G - Associació per la Defensa de la Gent Gran
- ACAPS Poble Nou - Associació Catalana Ajuda al Poble Saharai
- ACATHI - Associació Catalana d'Homosexuals, Bisexuals i Transsexuals Immigrants
- ACCEM - Asociación Comisión Católica Española de las Migraciones
- ACDD - Associació Ciutadana pels Drets de les Dones
- ACESOP - Associació Cultural - Educativa i Social - Operativa de Dones Pakistaneses
- ACISJF - in via – Asociación Católica Internacional al Servicio de la Juventud Femenina
- ACPE - Associació Catalana de Professionals d' Estrangeria
- ACSAR - Associació Catalana de Solidaritat i Ajuda als Refugiats
- AFAP - Associació de Famílies per a l'Ajuda al Poliomelític
- Agrupament Escolta Jungfrau
- AIPCC - Associació Institut Promoció Cultural Catalunya
- ALEF - Association Libanaise pour l'Éducation et la Formation
- AMIC-UGT - Associació d'Ajuda Mútua d'Immigrants de Catalunya
- AMISI - Associació per la Mediació Intercultural i Social amb Immigrants
- AMPA Bakerno
- AMPGIL - Associació de Mares i Pares de Gais i Lesbianes
- APIP - Associació per a la Promoció i la Inserció Professional
- Apropem-nos (Coordinadora d' entitats del Poble Nou)
- Asoc. Acción y Participación
- Asoc. Cultural Los Ríos en Catalunya
- Asoc. de Ecuatorianos en Catalunya
- Asoc. de la Comunidad Dominicana a Catalunya
- Asoc. de Mujeres Bolivianas
- Asoc. de Mujeres Latinas sin Fronteras
- Asoc. Espíritu de Santa Cruz
- Asoc. Intercultural Latinoamericana Dosmundosmil
- Asoc. Mip Group
- Asoc.Cultural La Casa Amarilla
- ASOCAVEN - Asociación Catalano Venezolana
- ASOCROM - Associació Romanesa de Catalunya
- ASOPXI - Associació de Suport a Organitzacions Xilenes
- Ass. Agora
- Ass. Anem per Feina
- Ass. Casal Colombiano
- Ass. Catalana de Residents Senegalesos
- Ass. Catalunya Líban

- Ass. Comerciants Riera Blanca
- Ass. Cultural Orígens
- Ass. d' Amics de El Alto
- Ass. de Comerciants de Creu Coberta
- Ass. de Comerciants Xinesos de Catalunya
- Ass. de Dones Heura
- Ass. de Treballadors Pakistanesos de Catalunya
- Ass. de Veïns i Comerciants Carrer Cera
- Ass. de Veïns i Veïnes Congrés -Indians
- Ass. de Veïns i Veïnes d' Hostafrancs
- Ass. de Veïns i Veïnes Trinitat Vella
- Ass. Esport 3
- Ass. Estel Tapia
- Ass. Exil
- Ass. IMAGO Barcelona
- Ass. La Indomable
- Ass. Martinet per l'Educació
- Ass. Músic per la Pau i la Integració
- Ass. Nous Col·lectius de Catalunya
- Ass. Prejubilats i Jubilats de SEAT
- Ass. Salut i Família
- Ass. Salva a Camarón
- Ass. Sant Martí Esport
- Ass. Sociocultural IBN BATUTA (ASCIB)
- Ass. Sociocultural La Formiga
- Ass. Sociocultural Punt d'Intercanvi
- Ass. Veïns Barri de Navas
- Ass. Veïns La Sagrera
- Ass. Veïns Sant Andreu Palomar
- Ass. WFAE
- Associació d' Ajuda a Assistents Socials Jubilats Equip 65
- Associació Gabella
- ATC Libertad - Asociación de Transexuales, Intersexuales y Transgéneros de Catalunya
- ATIMCA - Associació de Treballadors Immigrants Marroquins a Catalunya
- ATLÀNTIDA - Professionals per la Interculturalitat
- AVC - Taula del Raval
- Avis Amics Efit
- Banc del temps Bon Pastor
- Belluga't
- Bona Voluntat en Acció
- Càritas Diocesana de Barcelona
- Casa Amèrica Catalunya
- Casa Àsia
- Casa Eslava
- Casal Bon Pastor
- Casal de la Gent Gran Baró de Viver

- Casal de la Gent Gran Bascònia
- Casal de la Gent Gran Mossèn Clapés
- Casal de la Gent Gran Sant Andreu
- Casal de la Gent Gran Taulat - Can Saladrigas
- Casal dels Infants per l'acció social als barris
- Casal Gent Gran La Madriguera
- Casal Gent Gran La Palmera
- Casal Lambda
- CC.OO - Comissions Obreres
- CEA- Centre d'Estudis Africans
- CEAR - Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat
- CEHDA Ghana – Cultural Environmental Human Development Association of Ghana
- Centre Cristià Betlem
- Centre Cultural Toni i Güida
- Centro Boliviano Catalán
- Centro Filipino Tuluyan San Benito
- Centro Peruano en Barcelona
- CITE-CCOO (Centre d'Informació per a Treballadors Estrangers- SAIER)
- Club de Ball Rosemari
- Club de Bàsquet de Ciutat Vella
- Col·lectiu Brasil Catalunya
- Col·lectiu d' artistes de Sants
- Colectivo el Parlante
- Colectivo Maloka Colombia
- Confederació de Comerç de Catalunya
- Coordinadora d' Associacions de Senegalesos en Catalunya
- Coordinadora d' Associacions de veïns i veïnes de Les Corts
- Coordinadora d' Entitats del Poble Sec
- Creu Roja
- DNIGER.CAT - Associació Catalana per la cooperació i el desenvolupament de la població de Níger
- Dones de la Barceloneta
- EICA - Espai de Formació i Inclusió del Casc Antic
- Eix Comercial Sant Andreu
- Eix comercial Sants - Badal
- Eix Comercial Sants Les Corts
- Esbart Lluís Millet
- Espai de la Gent Gran Esquerra
- Espai de la Gent Gran St. Antoni
- Esplai Flor de Maig
- Esplai La Espiga
- FACEPA - Federació d'Associacions Culturals i Educatives d'Adults
- FAECH - Federació d'Associacions, Entitats i Comissions d' Hostafrancs
- FAPAC- Federació d' Associacions de Pares i Mares de Catalunya
- FAPAES - Federació d'Associacions de Pares d'Alumnes d'Ensenyament Secundari de Catalunya
- FASAMCAT- Federación de Asociaciones Americanas en Catalunya
- FATEC - Federació d'Associacions de Gent Gran de Catalunya

- FEDEBOL - Federació d' Entitats Bolivianes
- FEDELATINA - Federació d' Entitats Llatinoamericanes
- Federació de Ong's Catalanes pels Drets Humans
- Federació de Ong's Catalanes per la Pau
- FEPERCAT- Federació d'Entitats Peruanes de Catalunya
- Foro de la 3ª Edad
- Fundació ACSAR
- Fundació Adsis
- Fundació Casa del Tibet
- Fundació CIDOB
- Fundació Ciutadania Multicultural - MESCLADÍS
- Fundació Escó
- Fundació Esport Escolar Barcelona
- Fundació IGENUS
- Fundació Jaume Bofill
- Fundació La Roda d' Accions Culturals i del Lleure
- Fundació Migra Studium
- Fundació Montblanc
- Fundació Orfeo Gracienc
- Fundació Presme
- Fundació Privada Bayt Al-Thaqafa
- Fundació Privada L'Arc Taller de Música
- Fundació Privada Ribermúsica
- Fundació Privada Servei Solidari per la Inclusió Social
- Fundació Privada Trinijove
- Fundació Pro-Vida Catalunya
- Fundació Surt
- Fundació Tot Raval
- Fundación Babel Punto de Encuentro
- Fundación Secretariado Gitano
- FUSIC - Fundació Societat i Cultura
- GEIPPES - Grup d'Educadors per la Integració de Persones en Perill d'Exclusió Social
- GIEMIC - Grupo Interdisciplinar de Estudios sobre Migraciones, Interculturalidad y Ciudadanía
- Grup de dones Trinitat Vella
- Grup Solidaritat St. Pacià
- ICVolunteers
- Iglesia Ortodoxa Rumana
- Institut Ramon Llull
- Intercultural Consulting
- Interculturalitat i Convivència
- Ko'aju - Solidaritat amb el Paraguai
- La Taula del Raval
- La Trifulca
- Llar d' Infants El Nieró
- Lloc de la Dona
- Lluïsos de Gràcia

- Manyanet Solidari
- Mesquita de La Paz
- Nou Barris Acull
- Omnium Cultural
- Parròquia Ortodoxa Romanesa de Sant Jordi de Barcelona
- Parroquia San Juan Bosco
- Parròquia Sant Paulino de Nola
- Parròquia Sant Pius X
- Parròquia Santíssima Trinitat
- Plataforma Poble Sec per a Tothom
- PROBENS - Associació per a l'Estudi i la Promoció del Benestar Social
- Projecte Connectats
- Red Solidaria Argentina en Barcelona
- Residència Josep Miracle
- SAHANDREU - Associació de Solidaritat amb el Poble Saharauí
- Sants Aparcaments Units
- SCI - Servei Civil Internacional de Catalunya
- SESHB - Secretariat d' entitats de Sants, Hostafrancs i la Bordeta
- Societat Esportiva Mercat Nou
- USTEC-STEs Sindicat d'Ensenyament
- Vida Creixent Sant Pacià
- Vocalia Gent Gran Associació de Veïns de Vinya
- Vocalia Gent Gran Associació de Veïns la França
- Xamfrà Centre de Música i Escena del Raval
- Xarxa Comunitària Sant Antoni
- Xarxa de Brasilers a Catalunya
- Ymca - Young Men's Christian Association

Consells, xarxes i plataformes participatives

- Consell Municipal d'Immigració
- Consell Municipal Benestar Social
- Consell Municipal de Cooperació Internacional
- Consell Municipal de Gais, Lesbianes i Transsexuals
- Consell Municipal de la Gent Gran
- Consell Municipal de la Joventut
- Consell Escolar Municipal
- Consultiva de Benestar, Acció Social i Ciutadania (Consell de Dones, Consell de la Gent Gran i Consell de Salut), Taula de Prevenció i Seguretat de Ciutat Vella
- Espais de la Gent Gran de l' Eixample
- Consell de Dones de Sants - Montjuïc
- Consell de l' Esport de Sants - Montjuïc
- Consell de la Gent Gran de Sants - Montjuïc
- Consell d' Educació de Sants - Montjuïc
- Consell de Comerç de Sants - Montjuïc
- Consell de Persones amb Discapacitat de Sants - Montjuïc
- Consell de Salut de Sants - Montjuïc

- Consell de Cooperació i Solidaritat de Les Corts
- Entitats de la xarxa Associativa del districte de Sarrià - Sant Gervasi.
- Comissió de Cultura de Gràcia
- Xarxa d'entitats del Programa de Nous Veïns i Veïnes de Horta - Guinardó
- Xarxes Associatives del districte de Nou Barris.
- Consell de Cooperació, Solidaritat i Pau de Sant Andreu
- Consell de la Gent Gran de Sant Andreu
- Taula de la convivència de Trinitat Vella
- Xarxes Associatives i Consells de Participació i Equipaments i Programes del districte de Sant Martí
- Entitats de dones de la ciutat
- Fòrum d'Educació i Immigració del PEC-B
- Professorat de l'Audiència Pública (primària, secundària) i centres d' escola bressol
- Xarxa d' acollida
- Xarxa d'entitats ArtiBarri
- Xarxa d'entitats d'activitat intercultural
- Xarxa de Centres Oberts

Centres educatius i col·legis professionals

- Campus per la Pau i la Solidaritat (UOC)
- Centre d' Educació d' Infantil i Primària (CEIP) Can Clos
- Centre d' Educació d' Infantil i Primària (CEIP) Carles I
- Centre d' Educació d' Infantil i Primària (CEIP) Els Pins
- Centre d' Educació d' Infantil i Primària (CEIP) Joan Miro
- Centre d' Educació d' Infantil i Primària (CEIP) Joaquin Ruyra
- Centre d' Educació d' Infantil i Primària (CEIP) Perú
- Centre d' Educació d' Infantil i Primària (CEIP) Ramón y Cajal
- Centre Obert Ciutat Meridiana
- Centre Obert Compartir
- Centre Obert Heura
- Centre Obert Passatge
- Centre Obert Tria- Fundació Comtal
- Centre Privat d'Educació Infantil i Primària Sant Pere Claver
- Centre Vilana
- Col·legi Casp Sagrat Cor de Jesús
- Escola Anna Ravell
- Escola Bressol Municipal (EBM) Collserola
- Escola Bressol Municipal (EBM) Guimbo
- Escola Bressol Municipal (EBM) La Verneda de Sant Martí
- Escola Bressol Municipal (EBM) Les Quatre Torres
- Escola Bressol Municipal (EBM) Mont Tàber
- Escola Bressol Municipal (EBM) NIC
- Escola Bressol Municipal (EBM) Xiroi
- Escola Bressol Municipal (EBM) Pau
- Escola Casp Sagrat Cor de Jesús
- Escola d' adults de la Verneda

- Escola d' adults Trinitat Vella
- Escola Hoteleria i Turisme de Barcelona
- Escola Joan Pelegrí
- Escola Mare de Déu de la Mercè
- Escola Mare del Diví Pastor
- Escola Marillac
- Escola Pia Balmes
- Escola Pia Sant Antoni
- Escola Reina Elisenda
- Escola Solc NOU
- Franja Erasme Janer
- Fundació Centre Obert Joan Salvador Gavina
- Grup Muntanyès
- Institut d' Educació Secundària (IES) Jaume Balmes de Barcelona.
- Institut d' Educació Secundària (IES) Joan d' Àustria.
- Institut d' Educació Secundària (IES) Miquel Tarradell/CEM Barcelona
- Institut d' Educació Secundària (IES) Collserola
- Institut d' Educació Secundària (IES) Dr. Puigvert
- Institut d' Educació Secundària (IES) Escola d' Hosteleria i Turisme de Barcelona
- Institut d' Educació Secundària (IES) Joan Brossa
- Institut d' Educació Secundària (IES) Serrat i Bonastre
- Projecte Franja Barceloneta
- Col·legi de Politòlegs
- Col·legi Pedagogs
- Col·legi Psicòlegs

Serveis i programes

- Agència de Salut Pública de Barcelona
- Centre de Normalització Lingüística
- CIRDA - Centre d' Informació i recursos per a les Dones
- Comissió de Gènere Horta - Guinardó
- Comissió Serveis Socials Horta - Guinardó
- Cos Mossos d' Esquadra
- CSS Raval Nord
- CSS Zona Nord
- Departament de Dinamització Social dels Poliesportius de Foment Colom i Can Ricart.
- Equip d'Atenció a la Infància i l'Adolescència - EAIA - Horta - Guinardó
- Espai d' Acolliment de persones Nouvingudes Sant Andreu
- Espai per l' Igualtat, Tallers Prevenció de les Relacions Abusives, Ciutat Vella
- Guàrdia Urbana
- Ludoteca Norià Gracia Pont
- Parc de Recerca Biomèdica de Barcelona
- PIADs - Punt d' Informació i Atenció a les Dones
- Pla Comunitari Verdum
- Pla Desenvolupament Comunitari Besòs
- Pla Jove Sant Andreu

- Pla Veïnal Sant Andreu
- Programa Promoció Gent Gran de Sants Montjuïc
- Servei de Dinamització Juvenil Ciutat Vella

Entrevistats en profunditat

- Carlos Giménez, Catedràtic d'Antropologia Social i director de l' Institut Universitari d'Investigació sobre Migracions, Etnicitat i Desenvolupament Social
- Carlota Solé, Catedràtica de Sociologia
- Francisco Collazos, Coordinador del Programa de Psiquiatria Transcultural de l'Hospital Universitari Vall d'Hebron
- Gemma Pinyol, Politòloga i coordinadora del programa "Migracions" del CIDOB
- Joan Subirats, Politòleg i professor de Ciències Polítiques de la Universitat Autònoma de Barcelona
- Jordi Moreras, Director de la consultoria Tr[à]nsits i expert en temes de pluralisme religiós
- Jordi Sànchez, Director de la Fundació Jaume Bofill
- José Luis Molina, Director EgoLab i professor d'antropologia
- Miquel Àngel Essomba, Director de UNESCOAT i LINGUAPAX i Director del grup d'Investigació ERIC (Equip de Recerca en interculturalitat i immigració a Catalunya)
- Myrtha Casanova, presidenta Fundació per la Diversitat
- Ricard Zapata, professor de teoria política i director del GRITIM-UPF (Grup de Recerca Interdisciplinari sobre Immigració)
- Sílvia Carrasco, Doctora en Antropologia i responsable de l'Àrea d'Infància i Immigració del CIIMU (Institut Infància i Món Urbà)

Entrevistes audiovisuals

- Alba Vendrell, Òmnium Cultural
- Albert Juncosa, director artístic del BAM
- Aleix Cabrera, periodista
- Alejandra Oseguera, periodista
- Alejandro Erazo, ASOPXI - Associació de Suport a Organitzacions Populars Xilenes
- Alfredo Cohen, Colectivo el Parlante
- Ali Hachem, Ass. Catalunya Líban
- Alicia Alsina, Fundació Pro-Vida Catalunya
- Alicia Fernández, secretària del Consell Escolar Municipal
- Alicia Granados, Strategy Director de Merck Sharp & Dohme
- Ana Leitao, ballarina
- Ángela del Rosario, Asoc. de Mujeres Latinas sin Fronteras
- Anna Soler-Pont, editora Pontas Agency
- Antoni Casanovas, realitzador
- Ariadna Carmona, estudiant
- Arola Tous, arquitecte
- Asela Sánchez, directora de la Muestra de Cine Peruano
- Asha Miró, escriptora i tècnica dels Serveis de Cooperació Internacional, Ajuntament de Barcelona
- Aura Trifu, medidora Hospital del Mar
- Beth Galí, arquitecte
- Bruno Sokolowicz, co-director de scanner FM
- Carles Torner, director d'Àrea de Literatura i Pensament, Institut Ramon Llull

- Carlos Piegari, comunicador social, Programa Connectats TV
- Carme Barceló, professora jubilada
- Carme Pons, educadora social
- Claudia Henao, AMISI - Associació per a la Mediació Intercultural i Social amb Immigrants
- Cristina Rodríguez, professora d'educació física
- Daniel Arrando, director Centre Cultural Casa Orlandai
- Daniela Varas, estudiant
- David Álvez, músic grup Irakunda
- David Castillo, escriptor i periodista de l'Avui
- Dennis Perinango, director de la Muestra de Cine Peruano
- Diego Salazar, realitzador Connectats
- Douglas Concepción, odontòleg
- Eduard Sanjuan, director programa 30 Minuts TV3
- Eduard Vallory, director de la Barcelona GSE (Graduate School of Economics)
- Elena Carrasco, cap de Serveis Nova Ciutadania, Ajuntament de Mataró
- Elisabeth Garcia, estudiant
- Elisenda Guedea, Ass. Sociocultural IBN BATUTA
- Elvira Méndez, Ass. Salut i Família
- Emanuel Ferradura, pastor del Centre Cristià Betlem
- Emili Berbel, Manyanet Solidari
- Ernest Casany, estudiant
- Ernesto Carrión, Ass. Nous Col·lectius de Catalunya
- Eva Ferrer, historiadora de l'art
- Fariza Habib, medidora Hospital del Mar
- Fátima Ahmed, Ass. Sociocultural Ibn Batuta
- Ferran Mascarell, conseller delegat RBA Audiovisual i vicepresident de l'Ateneu Barcelonès
- Franc Aleu, vídeo artista, director de Urano Films
- Gemma García, Direcció de Serveis de Prevenció, Ajuntament de Barcelona
- Gemma García, coordinadora Immigració Ajuntament Terrasa
- Genís Pascual, Ass. de Veïns Sant Andreu de Palomar
- Germán Casseti, músic Tan Milonguero i col·laborador del Busker's Festival
- Ghassan Saliba, Departament d' Immigració de Comissions Obreres
- Huma Jamshed, Ass. Cultural Educativa Social-Operativa de Dones Pakistaneses
- Irene Bosch, La Trifulca
- Isabel Muñoz, mestra de la Federació de Moviments de Renovació Pedagògica
- Isabel Rodríguez, Banc del Temps Bon Pastor
- Ivan Soria, cambrer
- Janette Vallejo, coordinadora Àrea d'Entitats AMIC-UGT
- Jaume Mora, president del Consell de l'Esport Escolar de Barcelona
- Javed Ilyas, president de l'Associació de Treballadors Pakistanesos de Catalunya
- Javid Mughal, periodista del Mirador dels Immigrants
- Javier Bonomi, president FEDELATINA (Federació d' Entitats Llatinoamericanes)
- Joan Mateu, comerciant Eix Comercial Sant Andreu
- Joan Ollé, director de teatre
- Jordi Camí, director general Parc de Recerca Biomèdica de Barcelona
- Josep Morell, testimoni de Jehova

- Juan de Dios Ramírez-Heredia, president de la Unió Romaní
- Juan José Navarro, estudiant
- Juan Jurado, treballador de Medi Ambient
- Juan Navarro, comerciant
- Laia de Ahumada, Centre Obert Heura
- Lam Chuen Ping, president de l'Associació de Comerciants Xinesos de Catalunya
- Lama Thubten Wangchen, Fundació Casa del Tíbet
- Laura Morales, acadèmica Universitat de Manchester
- Laura Rojas, presidenta FASAMCAT – Federación de Asociaciones Americanas en Catalunya
- Lourdes Ponce, Nou Barris Acull
- Malcolm Otero, editor Barril&Barral
- Mamadou, participant del programa Quedem?
- Manuel Colón, vice-cònsol República Dominicana
- Marcos Peñín, arquitecte
- Margarida Garcia, administrativa i el seu fill Macià
- Maria Angeles Costa, treballadora de la xarxa de biblioteques
- Maria Lluïsa Frada, mestressa de casa
- Maria Vasco, medallista olímpica
- Marisa Ponce, Omnium Cultural
- Marta Ferrer, metgessa
- Marta García, cap de programes públics del MACBA
- Martí Gascón, Ass. Interculturalitat i Convivència
- Marti Miralles, Ass. Cultural Orígens
- Martín Habiague, Fundació Ciutadania Multicultural - Mescladís
- Mercè Bové, jubilada
- Mercè Sala, Casa Eslava
- Miguel Angel Choque Aguilar, comptador
- Miguel Angel Fraile, secretari general de la Confederació de Comerciants de Catalunya i el Consell de Gremis de Comerç, Serveis i Turisme de Barcelona
- Mossèn Salvador Torres, parròquia de Sant Paulí de Nola i de la parròquia de Sant Pere Ermengol
- Olga Arisó, directora del CIRDA, Centre d' Informació i Recursos per a Dones
- Oscar Chamat, Ass. Mip Group
- Pablo Larraguibel, director del Programa "Músiques Urbanes", iCat fm
- Pare Aurel Bunda, parròquia Ortodoxa Romanesa de Sant Jordi de Barcelona
- Pere García, Consell Municipal del Poble Gitano de Barcelona
- Quim Pons, Migrastudium
- Raquel Debart, La Casa Amarilla
- Ricardo Szwarczer, director del Grec
- Rocío Elvira, Ass. d'Amics de El Alto
- Rodrigo Araneda, ACATHI - Ass. Catalana d' Homosexuals, Bisexuals i Transsexuals Immigrants
- Sandra Campos, Ass. IMAGO Barcelona
- Sandra López, pedagoga i logopeda
- Santiago Bastidas, cambrer i participant de Connectats
- Sara Dauge, historiadora, comissària del Concurs Racons Públics
- Sara Losa, CEA-Centre d' Estudis Africans
- Sebastià Mayol, tècnic dels Serveis de Cooperació Internacional, Ajuntament de Barcelona
- Sicus Carbonell, músic Sabor de Gràcia i mediador social

- Sonia Domènech, directora del Diari La Razón a Catalunya
- Tania Adam, CEA-Centre d'Estudis Africans
- Teresa Llorens, coordinadora de l'Àrea d' Igualtat i Ciutadania de la Diputació de Barcelona
- Teresa Salas, periodista Diversimedia
- Toni Traveria, director de Casa Amèrica Catalunya
- Victor Hernández, pastor de l'Església Evangèlica de Catalunya
- Xavier García, bomber
- Xavier Paredes, estudiant
- Yacine Belahcene, músic del grup NOUR

... entre d'altres

De la mateixa manera, han col·laborat en l'elaboració del Pla els diferents sectors, àrees, districtes, equipaments, programes i serveis de l'Ajuntament de Barcelona.

El Pla Barcelona Interculturalitat ha estat realitzat per l'Ajuntament de Barcelona, impulsat pel Comissionat de l'Alcaldia per a la Immigració i el Diàleg Intercultural i coordinat des de la Secretaria Tècnica del Pla Barcelona Interculturalitat de la Direcció del Programa d'Immigració.

Comissionat de l'Alcaldia per a la Immigració i el Diàleg Intercultural
Daniel de Torres Barderi

Director del Serveis de Cooperació Internacional i Immigració
Ramon Sanahuja Vélez

Coordinació de la Secretaria Tècnica del Pla Barcelona Interculturalitat
Carolina Astudillo Beals

Col·laboradors:
Oriol Costa Knufinke
Cristina Velásquez Traipe
Carla Zaldua Aguirre

Disseny gràfic
La Factoria dels Anuncis

Imatge del Pla, productes web i comunicatius
Enric Muñoz

Secretaria Tècnica del Pla Barcelona Interculturalitat
Direcció del Programa d'Immigració
(Gerència d'Educació, Cultura i Benestar)
Passeig Sant Joan, 75. Primera planta
08009 Barcelona
Tel: 93 256 46 33
interculturalitat@bcn.cat
www.interculturalitat.cat

